

Entree Kinderdijk- Elshout Kwaliteitskader Kinderdijk

mei 2023

Colofon

Team Kinderdijk

Publicatiedatum

mei 2023

In opdracht van

Gemeente Molenlanden

Adres

SVP architectuur en stedenbouw
't Zand 17, 3811 GB Amersfoort

Voor het geheel of gedeeltelijk overnemen of bewerken van artikelen dient men toestemming van de redactie te vragen. In de meeste gevallen zal die graag worden gegeven.

E-mail

info@svp-svp.nl

Projectteam

Esther Vlaswinkel
Wijnand Bouw
Andrea Fernández Ramírez
Esther Bergstra

Voorbehoud

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

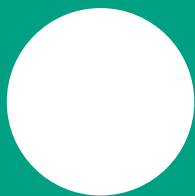
Entree Kinderdijk- Elshout

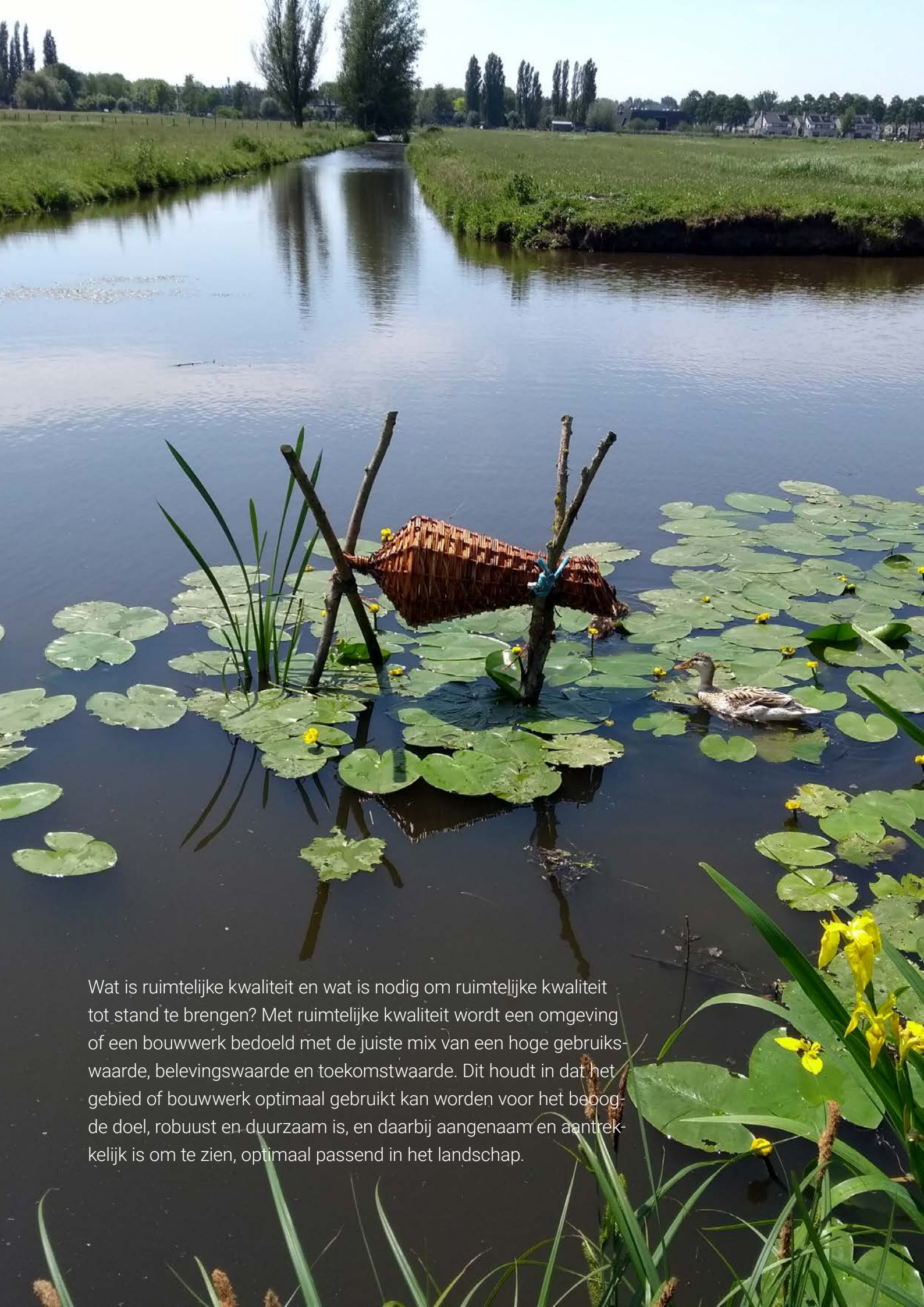
Kwaliteitskader
Kinderdijk

Inhoudsopgave

1 Inleiding	6
2 De vijf pijlers	14
2. De vijf pijlers	16
2.1 Leefbaar woon/werkgebied	18
2.2 Duurzaam toerisme	20
2.3 Authentiek cultuurhistorisch erfgoed	22
2.4 Het verhaal van de watermachine	24
2.5 Landschappelijk karakter	26
3 Bouwstenen	28
3. Bouwstenen	31
3.1 Beplanting	32
3.2 Verharding	34
3.3 Bebouwing	36
3.4 Inrichtingselementen	42
3.5 Natuurinclusief bouwen	44
4 Sturen per deelgebied	46
Focus per deelgebied	49
4.1 De voorkamer: Waardhuis ensemble	50
4.2 De voorkamer: Ontvangstzone	56
4.3 De Lekdijk	62
4.4 De Middelkade	66
4.5 De werkeilanden	70
4.6 Educatie-eiland	74
4.7 Rietsnijder-eiland	78
4.8 Potterrein	82

1 Inleiding

Wat is ruimtelijke kwaliteit en wat is nodig om ruimtelijke kwaliteit tot stand te brengen? Met ruimtelijke kwaliteit wordt een omgeving of een bouwwerk bedoeld met de juiste mix van een hoge gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Dit houdt in dat het gebied of bouwwerk optimaal gebruikt kan worden voor het beoogde doel, robuust en duurzaam is, en daarbij aangenaam en aantrekkelijk is om te zien, optimaal passend in het landschap.

Introductie

Dit kwaliteitskader is specifiek voor het entreegebied van het UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk-Elshout gemaakt. Het bouwt voort op de in april 2022 door de gemeenteraad van Molenlanden vastgestelde stedenbouwkundige visie en bevat de richtlijnen en de kaders voor de uitwerking voor de buitenruimte en de gebouwen.

Waarom een kwaliteitskader?

Het UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk-Elshout is een bijzondere plek midden in een druk bevolkte regio. Het is een uniek cultuur-historisch gebied, het is een Natura 2000 gebied en het is een bewoond gebied met een essentiële functie voor de veiligheid van de regio: de waterwerken en moderne gemalen van het Waterschap garanderen droge voeten voor de gehele Alblasserwaard.

Het gebied is uniek in de wereld en daarom ook internationaal een populaire attractie met jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers. Deze bijzondere kwaliteiten van het gebied willen we behouden en versterken. De richtlijnen/kaders in dit kwaliteitskader gaan ervoor zorgen dat ontwikkelingen in het gebied passen bij de authentieke waarden en de kwaliteit die we willen uitstralen of het nu gaat om aanpassingen aan bestaande gebouwen, of om de ontwikkeling van nieuwe gebouwen of om de inrichting van de openbare ruimte. Door het toepassen van de richtlijnen en kaders uit dit kwaliteitskader wordt de eenheid van het gebied geborgd. Er ontstaat een duidelijk, rustig en samenhangend beeld.

**"samenhang en eenheid
borgen en sturing geven
bij te maken keuzes nu
en in de toekomst"**

Hoe wordt een ingreep getoetst?

Het kwaliteitskader vormt het slotstuk waar ontwikkelingen en plannen aan getoetst moeten worden. Of het nu om kleine of grote aanpassingen gaat, aan bestaande of nieuwe gebouwen, aan het watersysteem of aan de openbare

ruimte, alle plannen moeten passen binnen de nationale en internationale wettelijke kaders die voor het gebied gelden. En dat zijn er veel.

Om er een paar te noemen: de UNESCO werelderfgoed-status vergt dat ontwikkelingen voldoen aan de criteria zoals die zijn vastgelegd in de Outstanding Universal Values. De Natura 2000 status bewaakt dat ontwikkelingen niet ten koste gaan van de natuur en het landschap. De keur van het waterschap bewaakt dat de ontwikkelingen geen negatieve gevolgen hebben voor de waterveiligheid. Pas wanneer een ingreep aan alle wettelijke eisen voldoet, zal het met behulp van dit kwaliteitskader op de ruimtelijke kwaliteit worden beoordeeld.

Samenhang met Beeldkwaliteitplan uit 2013

Het kwaliteitskader voor het entreegebied is een nadere invulling en uitwerking van het in 2013 opgestelde beeldkwaliteitplan voor het gehele werelderfgoed gebied (Beek & Kooiman Cultuurhistorie en HNS landschapsarchitecten). De landschappelijke visie en bijbehorende kaders zoals geformuleerd in dat document zijn niet veranderd. Het bevat een zeer zorgvuldige en uitgebreide analyse van het landschappelijk systeem en een toelichting op de historische ontwikkeling. Om het kwaliteitskader voor het entreegebied compact te houden en het praktisch hanteerbaar te laten zijn, zijn deze analyses niet opnieuw opgenomen en wordt verwezen naar dit document uit 2013, dat te downloaden is op de gemeentelijke website.

Het verhaal van Kinderdijk

Het kwaliteitskader past daarmee in een lange lijn ontwikkelingen in het molengebied, steeds gericht op het vinden van de juiste balans tussen de vele uiteenlopende belangen: waterveiligheid, natuur, erfgoedbeheer, leefbaarheid, verkeersveiligheid, recreatie en toerisme.

Als één van de laatste loten aan die stam heeft de SWEK in 2022 samen met molenbewoners, omwonenden en experts het “Verhaal van Kinderdijk” uitgewerkt, met als ondertitel “Over leven met het water: toen, nu en morgen”. Het verhaal vertelt je dat

het molengebied zoveel meer is dan alleen de natuur en het erfgoed, dat het onderdeel is van het gehele watersysteem van dijkkring 16. Het vertelt hoe mensen het gebied voortdurend hebben aangepast, dat ongetwijfeld zullen blijven doen en hoe juist daardoor in dit gebied verleden, heden én toekomst van het leven met water voor iedereen in één oogopslag zichtbaar wordt.

Het kwaliteitskader geeft dit verhaal gestalte in de ruimtelijke uitwerking van de gebouwen en de inrichting van de openbare ruimte.

Pijlers voor integrale kwaliteit

Al deze verschillende richtinggevende documenten zijn gericht op het behouden en versterken van de kwaliteit van het gebied. Of het nu gaat om het verhaal dat wordt verteld, de natuur die dient te worden gerespecteerd, de leefomgeving van bewoners of de begeleiding van toeristen die aantrekkelijk en hoogwaardig moet zijn, duidelijk is dat al deze zaken met elkaar samenhangen. Het gaat er om de ruimtelijke kwaliteit te borgen en - bij nieuwe plannen - te sturen.

Dit kan niet zonder een integrale blik. Daarom ‘dwingt’ het kwaliteitskader om elke ontwikkeling in het gebied langs de lat van de volgende vijf pijlers te leggen:

1. Leefbaar woon/werkgebied
2. Duurzaam toerisme
3. Het verhaal van de watermachine
4. Authentiek cultuurhistorisch erfgoed
5. Landschappelijk karakter

Bij elk plan dient de vraag worden gesteld: hoe draagt dit voorstel bij aan de leefbaarheid van het woonwerkgebied? Hoe past het bij het duurzaam toerisme? Versterkt de ontwikkeling het verhaal van de watermachine? Past het bij de authenticiteit van het cultureel erfgoed? Een hoe verhoudt het zich tot het landschappelijk karakter?

Deze werkwijze bewaakt de gebiedsdoelen zoals die ook aan de Stedenbouwkundige Visie voor het entreegebied ten grondslag lagen en zorgt er zo voor dat beslissingen op een zorgvuldige en integrale manier genomen worden.

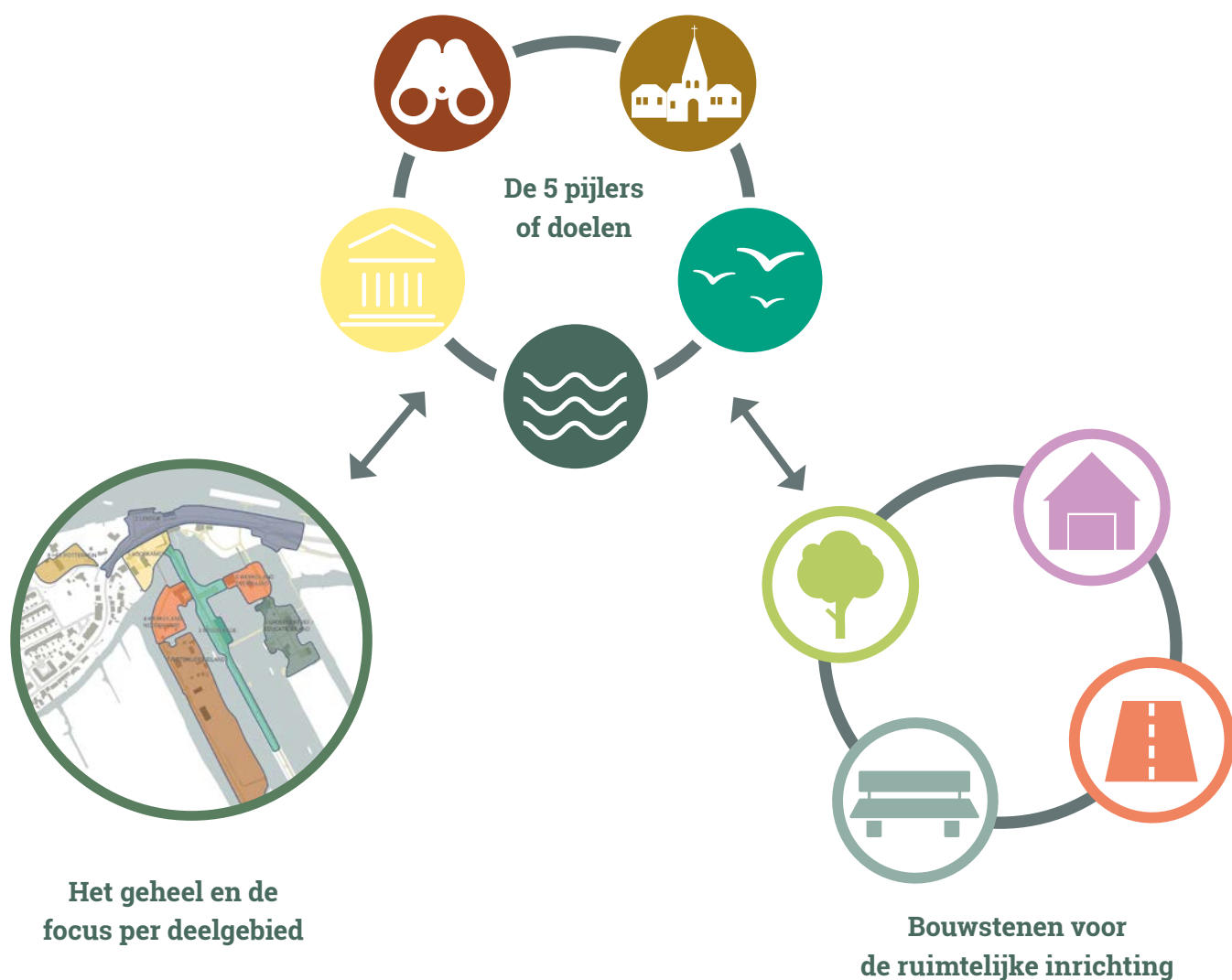
Kwaliteitsbewaking

Dit kwaliteitskader wordt onderdeel van de welstandsnota. Entreegebied Kinderdijk-Elshout. Daarmee wordt het een formeel toetsingsinstrument voor alle ruimtelijke ingrepen die worden voorgesteld binnen de scope van het entreegebied Kinderdijk. Om de kwaliteit te bewaken wordt een kwaliteitsteam geformeerd dat bestaat uit de Gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke kwaliteit aangevuld met een landschapsarchitect en enkele belanghebbenden (dorpsbewoners) in het gebied. Met dit brede team kunnen plannen integraal worden getoetst: naast de disciplines erfgoed, architectuur en stedenbouw worden ook landschap en natuurwaarden beoordeeld en krijgt ook het aspect leefbaarheid een plek. Het kwaliteitsteam toetst plannen en geeft gevraagd en ongevraagd advies. De exacte werkwijze wordt vastgelegd in een aparte verordening, die tevens zal worden vastgesteld.

Leeswijzer

Als laatste paragraaf van deze introductie (hoofdstuk één) is een samenvatting opgenomen van de stedenbouwkundige visie en de kaart van het gebied in hoofdstuk twee zal vervolgens ingegaan worden op de vijf pijlers die het fundament vormen voor de kwaliteit van Kinderdijk. Wat betekenen de pijlers ruimtelijk?

Hoofdstuk drie behandelt de bouwstenen. Dit zijn de algemene ruimtelijke inrichtings- en bouwprincipes die gelden voor heel Kinderdijk. In hoofdstuk vier komen de deelgebieden aan de orde. Duidelijk wordt op welke pijler(s) in het betreffende deelgebied de focus ligt en wat de uitgangspunten concreet betekenen.

Samenvatting stedenbouwkundige visie

Het stedenbouwkundig plan heeft meerdere doelen. Het op elkaar afstemmen van (eerdere) oplossingen en plannen en zorgen voor een eenheid is daarvan de eerste. Het stedenbouwkundig plan laat het gewenste eindbeeld zien voor het gehele gebied (nevenstaande afbeelding), maar ook een concrete indeling in verschillende deelgebieden: potterrein, lekdijk, voorkamer, middelkade, werkeiland Nederwaard, werkeiland Overwaard, educatie eiland en rietsnijderseiland. De stedenbouwkundige visie kent de volgende planprincipes:

Rust en reuring sturen

Kinderdijk is een compact dorp aan de dijk en heeft een prachtig werelderfgoed. Beiden moeten naast en met elkaar kunnen leven. In het stedenbouwkundig plan is een deel van het programma van het erfgoed verder van het dorp af komen te liggen en meer centraal in het gebied georganiseerd. Ook zal door het ontwerp de huidige drukte bovenaan de dijk afnemen doordat de bezoekers op een vanzelfsprekende manier over de dijk naar de Voorkamer worden geleid. Daar worden ze opgevangen en het gebied in geleid. De sloop van Windkracht 4 zorgt daarbij voor overzicht en de nieuwe aansluiting van de Middelkade op de lekdijk voor logische routing.

Beleving van lange lijnen van het landschap

De lange lijnen van de polder van de Alblasserwaard zijn vanaf de dijk in één oogopslag te lezen. De Middelkade is een waterscheiding en een eeuwenoude lijn die de polder en de dijk verbond met elkaar. De Middelkade wordt opnieuw de centrale as van het werelderfgoed en de haakse verbinding met de dijk wordt hersteld. Langs de kade ervaar je niet alleen de polder maar zie je de molens in het gelid en kan je het watersysteem aflezen.

Aantrekkelijke en ruime ontvangstplek

De Voorkamer is de centrale ontvangstruimte voor

het werelderfgoed die wordt begrensd door de twee waardhuizen. Hier komt de individuele bezoeker aan wanneer deze per boot, bus, fiets of te voet in Kinderdijk arriveert. Dit is de plek waar de lange lijnen uit de polder de dijk raken, maar is ook de plek waar het water uit de Alblasserwaard al eeuwen uitgeslagen wordt, de bakermat van Kinderdijk. Er wordt ruimte gemaakt (onder andere door sloop van windkracht 4) zodat er plek is voor een warm welkom.

Hoogwaardige landschappelijke inrichting

Wie vandaag de dag over het terrein loopt zal het opvallen dat delen van het gebied alles behalve Unesco waardig zijn. Met name het gebied van de Nederwaard is sterk verrommeld. Maar ook het gebied rondom de entree en de Middelkade is verrommeld. Met eenduidige en passende landschappelijke middelen wordt het hele gebied hoogwaardig en eenduidig ingericht.

Heldere zonering

Het gebied van het werelderfgoed wordt gezoneerd door de verschillende gebieden wat meer te thematiseren. Hiermee zijn bezoekersstromen beter te sturen en te faciliteren. Er worden vier thematische eilanden gedefinieerd met een eigen functie en sfeer: de Voorkamer, het Educatie eiland met de groepsentree, het Rietsnijderseiland en de Middelkade met voorzieningen.

Plek voor het dorp

Het Potterrein wordt ingericht voor en door het dorp. Dit verborgen gebied in de oksel van de Lekdijk wordt verbonden met de kleinschalige, dorps wereld achter de dorpskerk. Het groen en de padenstructuur worden doorgetrokken tot op het Potterrein. Op het terrein herinnert een oude scheepsbouwloods aan de geschiedenis. Deze wordt behouden en krijgt opnieuw een functie voor het dorp.

2 De vijf pijlers

2. De vijf pijlers

Als we naar Kinderdijk kijken kunnen we vijf pijlers onderscheiden, die elk met elkaar te maken hebben. Je zou kunnen zeggen dat het in Kinderdijk draait om de mensen die er wonen, de toeristen, het watersysteem met zijn molens, het cultureel erfgoed en het landschappelijke karakter. In deze paragraaf zijn de pijlers beschreven en vertaald naar ruimtelijke uitgangspunten.

Leefbaar woon- en werkgebied

Het molengebied is een plek voor (molen)bewoners en werkenden. Het is geen afgesloten attractiepark maar een leefgebied met een eigen ziel. Overlast door toeristen belemmert de bewoners in leefkwaliteit en het waterschap bij het uitoefenen van zijn taak. Streven is daarom om overlast tot een minimum te beperken.

Kinderdijk is nu en in de toekomst een fijn woon- en werkgebied.

Duurzaam toerisme

Kinderdijk is een belangrijk (internationaal) toerisme gebied. Het genereert een belangrijk deel van het inkomen voor het onderhoud van het gebied. Met duurzaam toerisme bedoelen we toerisme dat rekening houdt met de sociale, ecologische, economische, maar ook authentieke waarden van het gebied.

Kinderdijk faciliteert duurzaam toerisme.

Het verhaal van de watermachine

Het ingenieuze systeem van sloten, boezems, molens en moderne gemalen is een dynamisch systeem en houdt al eeuwen de balans tussen nat en droog. Dit unieke verhaal kun je nu en in de toekomst optimaal beleven in Kinderdijk.

Kinderdijk vertelt het verhaal van de watermachine.

Authentiek cultuurhistorisch erfgoed

Het molencomplex in Kinderdijk is onderdeel van het meest bekende Werelderfgoedverdrag UNESCO. De negentien overgebleven windmolens, samen met de later gemaakte gemalen in het polderlandschap moeten in de authentieke staat bewaard blijven.

Kinderdijk beschermt haar authentieke cultuurhistorische waarden.

Landschappelijk karakter

Erfgoed Kinderdijk bevindt zich grotendeels in een beschermd natuurgebied. Dit ecologisch waardevolle ecosysteem bestaat uit een landschap van veenweidegebied, rietlanden, water en rietmoeras. De natuurwaarden maar ook de bijbehorende ruimtelijke karakteristieken van dit landschap zoals de openheid en de lange strakke lijnen van de verkaveling dienen behouden te blijven

Kinderdijk is onderdeel van een waardevol ecologisch landschap.

2.1 Leefbaar woon/werkgebied

Kinderdijk is in eerste plaats een plek waar mensen wonen en werken. Door te kiezen voor een leefbare omgeving wordt voorkomen dat hinder, veroorzaakt door toerisme, de overhand krijgt en het functioneren van de woon- en werkomgeving te zeer onder druk komt te staan.

Gebruikswaarde

In de deelgebieden waar toerisme en de leefomgeving elkaar raken kan de ruimtelijke vormgeving bijdragen aan een goede overgang. In deelgebieden waar toerisme en het gewone leven worden vermengd is het zaak om met de vormgeving helderheid te scheppen in het gebruik. Kinderen moeten over de de Middelkade naar school kunnen fietsen, molenbewoners hun was buiten kunnen hangen. De rietsnijder moet zijn werk kunnen uitoefenen en last but not least: het waterschap moet zijn taak als waterbeheerder goed kunnen uitvoeren.

Belevingswaarde

Dat de toerist ervaart dat hij of zij te gast is in een levend gebied, hoort bij de authentieke beleving van Kinderdijk. In Het Verhaal van Kinderdijk krijgt de betekenis van de leefomgeving, het dorp en haar bewoners een belangrijke plek. Het doel is door het vertellen van persoonlijke verhalen, het aanbieden van lokale producten en het ontwikkelen van belevingsroutes de samenhang tussen de leefomgeving en het Unesco erfgoed te laten zien. Ruimtelijk betekent dit onder andere het zicht op het dorp behouden en verbeteren, de kleinschaligheid in het gebied behouden en de menselijke maat in al haar facetten tonen.

Toekomstwaarde

Kinderdijk – Elshout heeft een beschermd stadsgezicht. In het aanwijzingsbesluit wordt aangegeven dat het doel van de aanwijzing is de karakteristieke, met historische ontwikkeling samenhangende, structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen of veranderingen in de ruimtelijke structuur hier geen afbreuk aan mogen doen, maar moeten inspelen op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maken en daarop voortbouwen.

Aspecten

- Relatie tussen de historische dorpsrand (beschermd stadsgezicht) en Werelderfgoed dient te worden behouden;
- Zichtbaar maken van de menselijke verhalen;
- Leefwereld en activiteiten van (molen)bewoners en bedrijvigheid mag ervaarbaar zijn op de erven;
- Overgangen tussen openbaar en privé worden vanzelfsprekend en met aandacht vormgegeven;
- Overgangen tussen werelderfgoed en het woon- gebied zijn gelaagd en vormen een geleidelijke buffer;
- Waar leefomgeving en toerisme zijn gemengd dient het gebruik voor beiden groepen begrijpelijk en vanzelfsprekend vormgegeven te worden.
- Objecten van het waterschap moeten bereikbaar blijven en er moet ruimte blijven voor goed beheer en onderhoud.

"Kinderdijk, een levend landschap"

2.2 Duurzaam toerisme

Toerisme bezoek is een middel en geen doel. Doel is het erfgoed in stand te houden, te beschermen en te versterken. Duurzaam toerisme is toerisme dat rekening houdt met de huidige en toekomstige ecologische, sociale en economische impact. Daarnaast houdt duurzaam toerisme ook rekening met de behoefte van de bezoekers, de lokale bevolking en het milieu. Nog beter is als het toerisme wordt ingezet om duurzame doelen te bereiken en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.

Gebruikswaarde

De toeristische activiteiten worden op een duurzame manier ontwikkeld. Duurzaam vervoer naar het gebied toe (boot, elektrische bus of fiets), het aanbieden van duurzame activiteiten in het gebied zelf zoals fietstochten en wandelroutes en het aanbieden van lokale producten waardoor toeristen bijdragen aan het verbeteren van de omgeving. Ook gaat het bij duurzaam toerisme om inclusiviteit: Er dient rekening gehouden te worden met de toegankelijkheid van het gebied, ook voor mensen met een handicap.

Belevingswaarde

Het beleven van het werelderfgoed is meer dan het zien van de molens. De waarde van het erfgoed hangt samen met de context. Door het erfgoed met het dorp en het landschap in verband te brengen wordt bijgedragen aan de belevingswaarde en het begrijpen van de context door de toerist. Dit geldt ook voor de geschiedenis, het heden en de toekomst.

Alle ondersteunende inrichtingselementen die nodig zijn voor toerisme worden terughoudend vormgegeven. Het gaat om het beleven van het erfgoed en niet om het beleven van aan het toerisme gerelateerde (commerciële) activiteiten.

Toekomstwaarde

In Werelderfgoed Kinderdijk is duurzaam toerisme het uitgangspunt. Richtlijn is de Sustainable Development Goals die zijn opgesteld door de VN. Deze 17 duurzame ontwikkelingsdoelen zijn een mondiaal kompas voor uitdagingen waar de wereld voor staat. De toeristische sector is een grote speler bij het behalen van de deze doelen. Kinderdijk wil een bijdrage leveren aan de volgende doelen: SDG 8: Eerlijke economische groei door lokale werkgelegenheid te faciliteren en te ondersteunen SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie door het aanbieden van lokale producten. SDG 13: Het terugdringen van de CO2 uitstoot door in te zetten op een duurzame reis. SDG 15: Kennis overdacht aan bezoekers én lokale inwoners over dynamisch waterbeheer maar bijvoorbeeld ook over ambachtelijke kennis zoals rietsnijden. SDG 15: Bescherming en herstel van ecosystemen en biodiversiteit.

Aspecten

- Het erfgoed is voor de toeristen goed beleefbaar en wordt in verband gebracht met de context. Denk daarbij aan het zichtbaar maken van het ondernemersverhaal van de gebroeders Pot, de natuur van het veenweidelandschap, het begrijpelijk maken van het huidige bemalingssysteem;
- De reis naar Kinderdijk is met duurzaam vervoer;
- De ontvangst in het gebied is voor iedereen geschikt en de routes er naar toe zijn veilig;
- Educatie is inclusief; voor diverse doelgroepen;
- Ondersteunende inrichting en bebouwing zijn terughoudend in vorm en materialisering;
- Materialen die gebruikt worden zijn duurzaam en gemakkelijk te hergebruiken;
- Gebruik bij voorkeur lokale producten en bouwmaterialen.

"CO² uitstoot beperken en lokale producten gebruiken"

2.3 Authentiek cultuurhistorisch erfgoed

Kinderdijk heeft in 1997 UNESCO werelderfgoed status gekregen. Dit betekent dat de authentieke cultuurhistorische waarden van dit landschap bewaard moeten blijven. Het gaat daarbij juist ook om de onderlinge samenhang in het systeem van watergangen, dijken, sluizen en molens en gemalen. De omschrijving/inschrijving in Unesco register van de OUV's geeft ook veel handvatten over de ruimtelijke kwaliteit en waarden in het gebied.

Ook hebben de unieke waarden van het boezemstelsel en de molens geleid tot aanwijzing van het gebied als beschermd stads- en dorpsgezicht. De karakteristieke met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied zijn van zwaarwegend belang bij de verdere ontwikkeling.

Gebbruikswaarde

Nieuwe ontwikkelingen moeten plaats vinden vanuit de kracht van de historische setting/ruimtelijke ordening van een gebied, om het daarmee goed in te bedden in de Unesco waarde. Voordat ingrepen worden gedaan in gebouwen maar ook in ensembles en landschapselementen is waardestellend onderzoek noodzakelijk.

Belevingswaarde

De belevingswaarde van het 18e eeuwse Hollands landschap vraagt om een zekere mate van openheid in de omgeving en rust aan de horizon. Vanuit dit kwaliteitskader wordt (opnieuw) meegegeven dat ontwikkelingen in de ruime omgeving mede beoordeeld worden op hun effect op de beleving van de openheid en de horizon van werelderfgoed Kinderdijk.

Het is een authentiek stukje erfgoed met een eigen

verhaal. Het is een sterk staaltje unieke Nederlandse techniek. Het gebied heeft daarom nog een typische uitstraling waarin een na-middeleeuws stukje geschiedenis nog te lezen is in het landschap. Dit authentieke cultuurhistorische erfgoed is maximaal beleefbaar.

Toekomstwaarde

Het is uitgangspunt dat dit authentieke stukje erfgoed bewaard blijft zoals omschreven volgens het Unesco werelderfgoed. Met de ontwikkeling van het gebied mag de bebouwing niet afleiden van de molens en moet een rustig beeld leveren. Het landschap moet zuiver blijven en zoveel mogelijk gespaard zijn van objecten die verstoren.

Aspecten

- Nieuwe ontwikkelingen vinden plaats vanuit de kracht van de historische setting/ruimtelijke ordening of waterhuishoudkundige noodzaak;
- De OUV's van het gebied en het erfgoedbeleid zijn leidend;
- Waardestellend onderzoek vormt de onderlegger van ruimtelijke ingrepen;
- Nieuwbouw mag niet afleiden van het erfgoed, is over het algemeen terughoudend vormgegeven, ondersteunt het authentieke verhaal en is altijd van zeer hoge kwaliteit;
- Het landschap moet zuiver blijven en zoveel mogelijk gespaard blijven van niet-authentieke objecten die verstoren.

"Een uitzonderlijk door mensen
gemaakt landschap en dat al
bijna 1000 jaar"

2.4 Het verhaal van de watermachine

Gebruikswaarde

Het Kinderdijk- Elshout molennetwerk is een extreem ingenieus hydraulisch systeem dat tot op de dag van vandaag functioneert. Het huidige bemalingssysteem is essentieel voor het droog houden van de polders in de Alblasserwaard. Het is uniek dat het waterschap nog steeds actief zijn taak uitoefent. Ruimtelijke ingrepen in het gebied mogen het functioneren van het systeem niet in de weg zitten.

Belevingswaarde

Het verhaal van Kinderdijk is typisch voor Nederland en uniek in de wereld. Het is één van de grootste en best bewaarde stukken erfgoed. Het verhaal van de watermachine is niet overal even zichtbaar. Terwijl dit wel het belangrijkste doel is voor de toeristen van Kinderdijk. Doel is dus het verhaal van de watermachine te versterken en maximaal zichtbaar te maken. Een 'leesbaar' landschap van water én land: herkenbaar houden van hoogteverschillen en peilen, van alle objecten die meedoen in het functioneren van het systeem. Ook het zichtbaar maken van en ruimte scheppen voor het werk van de beheerders draagt bij aan de beleving van het gebied. Zo is informatievoorziening over onderhoud of reparatie ook onderdeel van de beleving en hier dient aandacht aan te worden gegeven gedurende eventuele werkzaamheden in het gebied. De watermachine is een complex systeem dat goede informatievoorziening behoeft voor alle doelgroepen.

Toekomstwaarde

Het watersysteem is geen statisch gegeven. De visie hoe in Nederland om te gaan met klimaatverandering en de nieuwe dreiging van water is ook relevant voor de ontwikkeling van Kinderdijk. De overtuiging dat het

land droog dient te worden gehouden met machines is aan verandering onderhevig. De veranderende visie heeft ook invloed op Kinderdijk. Sterker: juist Kinderdijk als internationaal voorbeeld van een extreem ingenieus hydraulisch systeem en daarmee van de innovatieve kracht van Nederland zou voorop kunnen lopen in het vinden een nieuwe balans.

Aspecten:

- Watersysteem zichtbaar maken en houden;
- Goede informatievoorziening die niet alleen de machine maar ook de verschillende tijdslagen laat zien;
- Het is een werkgebied: er mag zichtbaar gewerkt worden;
- Werkzaamheden en beheer zijn onderdeel van het verhaal en dienen als dat mogelijk is beleefbaar te worden gemaakt voor bezoekers. Dit vraagt een bijzondere afstemming tussen Swek en waterschap over de wijze waarop dat kan;
- Innoveren in het kader van de uitdagingen van de toekomst zoals klimaatverandering en dit beleefbaar maken. Het is geen statisch landschap maar een beweeglijk landschap;

"Het beleefbare verhaal van
de Nederlandse ingenieurs-
kunst."

2.5 Landschappelijk karakter

Gebruikswaarde

Kinderdijk is onderdeel van een typisch veenweide polderlandschap met lange lijnen (voor de afwatering). Het maakt deel uit van de Alblasserwaard, is natura 2000 gebied en daarmee ecologisch beschermd. Kinderdijk ligt ook aan de Lek: Bij de lekdijk komen rivierlandschap en veenweidelandschap samen.

Belevingswaarde

In het landschap is het water de verbindende schakel op alle schaalniveaus. Het water in al zijn facetten beleefbaar houden is essentieel. Dit betekent bijvoorbeeld niet zomaar steigers toevoegen. Boezems zijn maximaal beleefbaar en bestaan uit open water, riet- en zeggemoerasen, ruigten, grienden, struwelen en boezemkaden. Het landschap lijkt vlak maar juist de ervaring van de hoogteopbouw van het landschap met verschillende polderpeilen, waterpeilen, dijken en kades draagt bij aan het begrijpen van het zo typische en in de wereld unieke landschap.

Toekomstwaarde

De identiteit van het landschap moet behouden blijven zowel vanuit landschappelijk, ecologisch als cultuurhistorisch oogpunt. Uitgangspunten hier zijn het doortrekken van de lange lijnen, gebruik van polder 'groen', water, zo veel mogelijk openheid (geen obstakels) en een groen karakter.

Het toeristisch gebied van Kinderdijk is een overgangsgebied tussen dit beschermde landschap en de 'bewoonde wereld'. In lijn met de visie en de zuiverheid van het landschap is het wenselijk dit typische polderlandschap verder door te trekken het toeristisch gebied in. Zodat er een sterkere buffer ontstaat tussen woongebied en polderlandschap en een

zuiverder en eenduidig beeld waar de molens ingebed staan.

Aspecten:

- Behoud van de maat en schaal van de polder (openhouden, niet verdichten of verrommelen);
- Behoud en versterking van de lange lijnen (kades, watergangen);
- Contrast binnendijs en buitendijs versterken bijvoorbeeld door lange polderlijnen tot aan de dijk door te zetten;
- Hoogteverschillen markant houden bijvoorbeeld de leesbaarheid van het dijklichaam;
- Behoud en versterking van het contrast tussen de kleinere schaal van het dorpslandschap en het open polderlandschap;
- Versterken van de biodiversiteit als "aanvulling" van het natura 2000 landschap rondom;
- Meer meebewegen met het landschap en de toekomstige wateropgaves, verder vernatten van het gebied;
- Bij ingrepen in het landschap is het goed functioneren van het watersysteem de eerste prioriteit (bijvoorbeeld ten aanzien van keuze van oeverbeplanting in de watergang naar het gemaal);
- Verharding zo veel mogelijk beperken;
- Toepassen van streekeigen groen;
- Versterking van de biodiversiteit als ondersteuning van de natuurwaarden van het gebied;
- Ingrepen in de maaiveldinrichting moeten langs het kwaliteitsteam.

"Een typisch veenweidelandschap
met lange lijnen"

3 Bouwstenen

“Voorzichtig zijn met toevoegen”

3. Bouwstenen

Bouwstenen zijn letterlijk de elementen waarmee het gebied wordt ingericht en opgebouwd: Beplanting, verharding, bebouwing en inrichtingselementen. In de volgende paragrafen wordt in tekst en beeld ingegaan op de do's en dont's bij het toepassen van de bouwstenen in het gebied.

In de stedenbouwkundige visie is als één van de opgaves geformuleerd: "Het zo zuiver mogelijk maken van de molens en het landschap waarin zij staan". Belangrijk is dat het landschap dus leesbaar blijft en niet verrommeld en dat toevoegingen altijd ondergeschikt zijn aan de molens en het watersysteem. Dit betekent iets voor de wijze waarop om moet worden gegaan met de ondersteunende elementen of de 'bouwstenen' waar het gebied uit bestaat, mee wordt opgebouwd en wordt vormgegeven. Een paaltje of bord is snel geplaatst, maar voor Kinderdijk geldt dat voor elk element dat wordt toegevoegd of wordt gewijzigd de vraag moet worden gesteld of dit nodig is en zo ja op welke wijze er mee om moet worden gegaan. Hetzelfde geldt voor het plaatsen van een boom, het aanleggen van een pad of terras en vanzelfsprekend voor het toevoegen van bebouwing: of het nu gaat om een schuurtje of ontvangstgebouw. In zijn algemeenheid geldt *Less is more* en als je niet weet hoe of wat dan is niet doen de beste optie. Ook het verwijderen van elementen kan niet zomaar gebeuren. Het kan zijn dat een onbeduidend schuurtje, onderdeel is van Het Verhaal van Kinderdijk. Dit zal dus eerst cultuurhistorisch moeten worden onderzocht.

Natuurinclusiviteit in de gebouwde omgeving wordt vaak gezien als een extraatje: mensen worden er gelukkiger van als er natuur in de buurt van hun leefomgeving ligt. Maar natuur en met name biodiversiteit is van levensbelang. Het houdt de natuurlijke processen in stand waar wij als mensheid letterlijk niet zonder kunnen leven. De doelstelling is dat elke ingreep in het entreegebied, op welke wijze dan ook, bijdraagt aan natuurinclusiviteit. In de laatste paragraaf worden hiervoor handvatten gegeven.

beplanting

bebouwing

verharding

inrichtingselementen

3.1 Beplanting

Gebruik van bomen, struiken en onderbegroeiing is passend in het grotere plaatje; het ecosysteem van het lokale polderlandschap. Het gebruik van inheemse soorten is er op gericht dit typische ecosysteem te versterken en de biodiversiteit in het gebied te vergroten. Ook het natuurbeheerplan is daarop gericht. Op de volgende pagina is een soortenlijst opgenomen.

In de stedenbouwkundige visie wordt er vanuit gegaan dat het polderlandschap zo ver mogelijk door wordt gezet in het gebied dus wordt ook de beplantingsstructuur van de polder doorgezet. Uitzonderingen zijn de Lekdijk, het gebied van de Voorkamer waar ingrediënten die passen bij respectievelijk het dijklandschap en het dorpslandschap gebruikt mogen worden.

Bij beplanting moet rekening worden gehouden met de waterkerende functie van de dijken en openheid van het gebied. De Keur van het waterschap en het beheer en onderhoudsplan waterkeringen is leidend bij de keuzes ten aanzien van beplanting.

Bomen

Lekdijk

De Lekdijk heeft een primaire waterkerende functie. Daarom gelden er ten aanzien van beplanting specifieke regels: zo zijn bomen niet toegestaan.

In de buurt van de Lekdijk (dorpszone)

- fruitbomen (bijv appel- of perenbomen hoogstam)
- landschappelijk, past in het geheel
- passend bij typische bomen van het dorp
- volgens cultuurhistorisch gebruik

Polderlandschap

Knotwilgen of Elzen in rijen op (on)regelmatige afstand als afscherming van gebouwen of benadrukken zichtlijnen. Let op dat openheid en zichtlijnen gewaarborgd worden. Het zicht op de molens is van belang. Groene begrenzing van de molenerven is maatwerk en wordt afgestemd met de molenaars.

Struiken

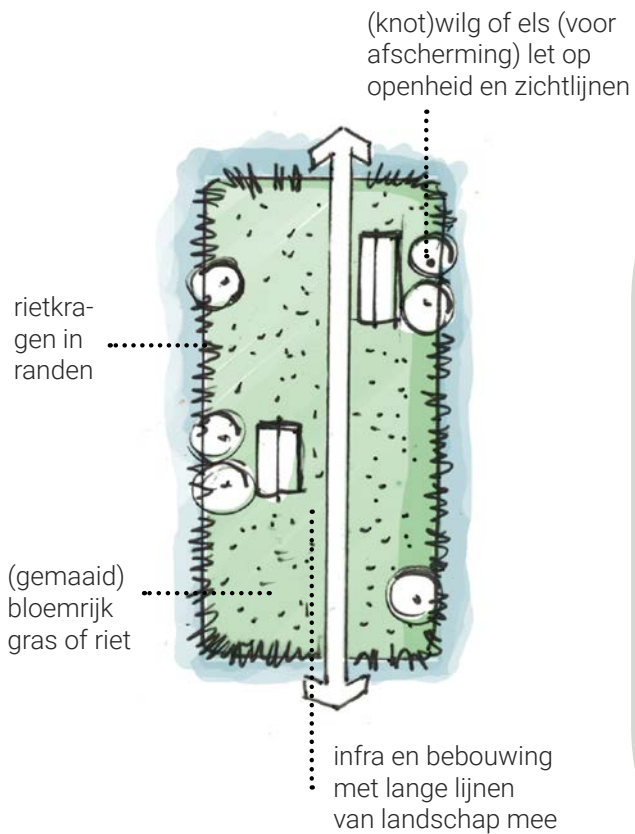
Struiken worden minimaal toegepast in het gebied. Om af te schermen en biodiversiteit te vergroten worden inheemse struiken toegepast, hierbij kan gedacht worden aan Meidoorns, diverse soorten Wilgen, Elzenhagen etcetera.

Onderbegroeiing

Bloemrijk grasland, 1 of 2 keer per jaar maaien (en afvoeren). Alleen op plekken voor functioneel gebruik of zichtlijnen wordt regelmatig gemaaid.

Oevers

De oevers zijn begroeid met watergerelateerde inheemse beplanting, veelal riet. Deze beplanting past bij het polderlandschap. Het riet wordt gemaaid en verwerkt op het rietsnijderseiland. Met het maaien van het riet blijven er delen staan voor vogels en andere organismen om te overwinteren. Binnen het toeristisch molengebied worden de lijnen haaks op de kade zoveel mogelijk vrij gehouden van riet, zodat het watersysteem beter beleefbaar wordt. Dat wil zeggen dat het beter zichtbaar is wat de verschillende waterniveaus zijn en hoe het water stroomt.

Vormgevingsprincipe eiland

Soorten

Bomen

Knotwilg
gewone lijsterbes
zachte berk
zwarte els
wilde appel
tweestijlige meidoorn

Klimmers

wilde hop
kamperfoelie

Heesters

egelantier
hazelaar
gelderse roos
gewone vlier
krent
rode kornoelje
sleedoorn
struikwilgen
veldesdoorn
vuilboom
wilde liguster

Riet langs de oevers, dit wordt in het najaar gemaaid, het ruimtelijk effect is groot

Knotwilgen en Elzen houden van natte voeten en zijn dan ook typisch de soorten die horen in het polderlandschap

3.2 Verharding

Verharding is van voldoende maat om veilig en comfortabel van A naar B te komen. Maar er dient geen overbodige verharding te zijn in het kader van het ecologisch landschappelijke (en duurzame) karakter. Er zit een duidelijke hiërarchie in de verharding.

Op de dijk

Hier is de verharding functioneel en intensief. Materiaal bestaat uit asfalt of kasseien. Hetgeen nu ook al gebruikt wordt op de dijk en in de buurt.

Middelkade

Hier is het gebruik intensief. Voor het fietspad wordt voorgesteld om te werken met een roodbruin asfalt op het eerste deel van de fietsstraat. Hierna wordt het zwart asfalt, hetgeen beter bij de polder uitstraling past. Dit vergroot de herkenbaarheid van de functie fietsen. Het wandelpad wordt ook uitgevoerd in asfalt

maar geschuurd zodat de steenslag in beeld komt. Dit geeft een gladde, comfortabele vloer die wel contrast heeft met het fietspad. Kleur van het wandelpad is ingetogen en harmoniseert met het landschap.

Pleinen

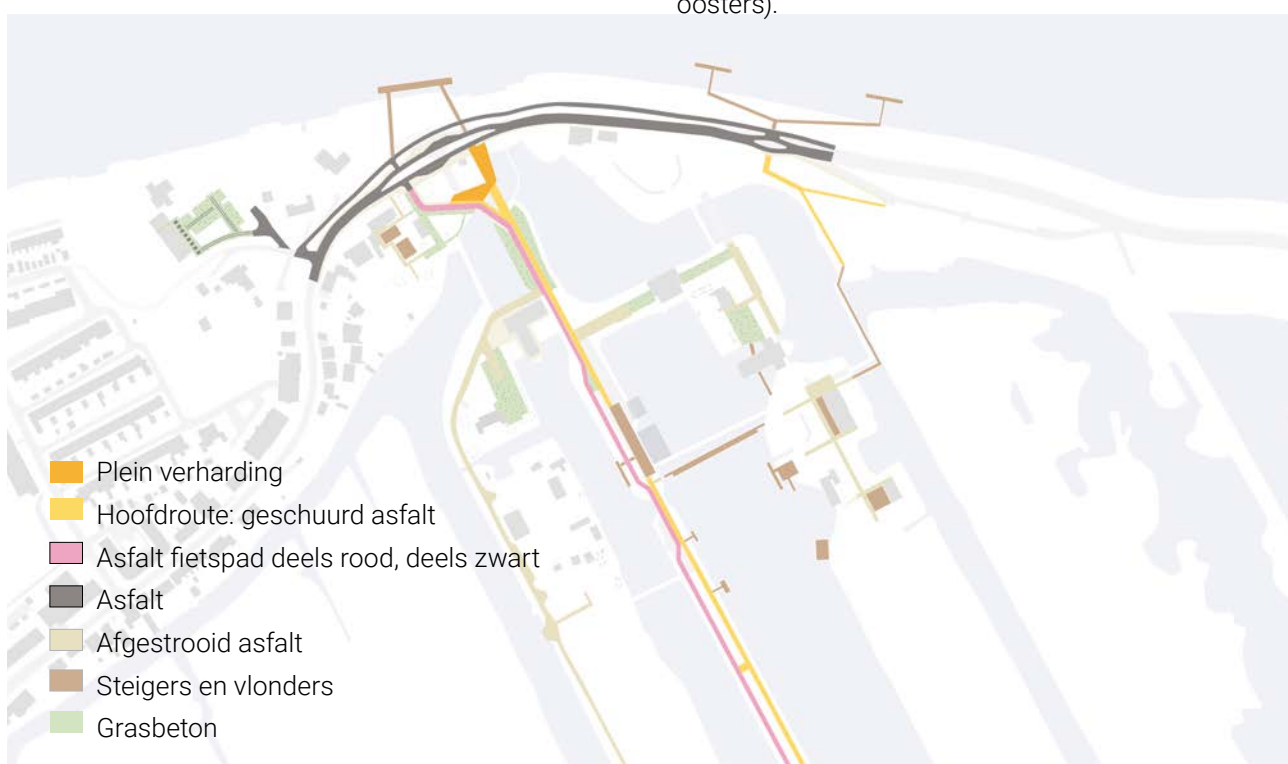
De kleinschalige verblijfsplekken hebben een verharding van gebakken stenen. Deze zijn slijtvast en passend bij de cultuurhistorische context.

Ondergeschikte paden

Op ondergeschikte paden wordt halfverharding toegepast. Functionele paden voor logistiek krijgen grasbeton met een patroon.

Bij het water

Hier worden vlonders of houten vloerdelen toegepast. Bruggen en steigers in de rivier zijn van staal (dejoers). Oosters).

Geschuurd asfalt bij hoofdroute

Afgestrooid asfalt in het gebied - fietspaden

Gebakken klinkers voor het plein

Halfverharding op ondergeschikte paden

Grasbeton voor parkeren of verbreding rijstroken

Vlonder duurzaam

3.3 Bebouwing

Gebouwen met erfgoedstatus blijven behouden en dienen waar nodig versterkt/opgeknapt te worden in hun oorspronkelijk staat. Ook de directe omgeving van de bebouwing wordt meegenomen zodat de gebouwen geen losgezongen objecten zijn maar hun plek en functioneren in het geheel begrepen kan worden.

De bebouwing die deel uitmaakt van het erfgoed staat centraal. Alle gebouwen die ondersteunend zijn of geen functie hebben in het verhaal van Kinderdijk dienen ondergeschikt te worden vormgegeven. Of niet te worden gebouwd! Ook voor ondersteunende bebouwing geldt: Less is more.

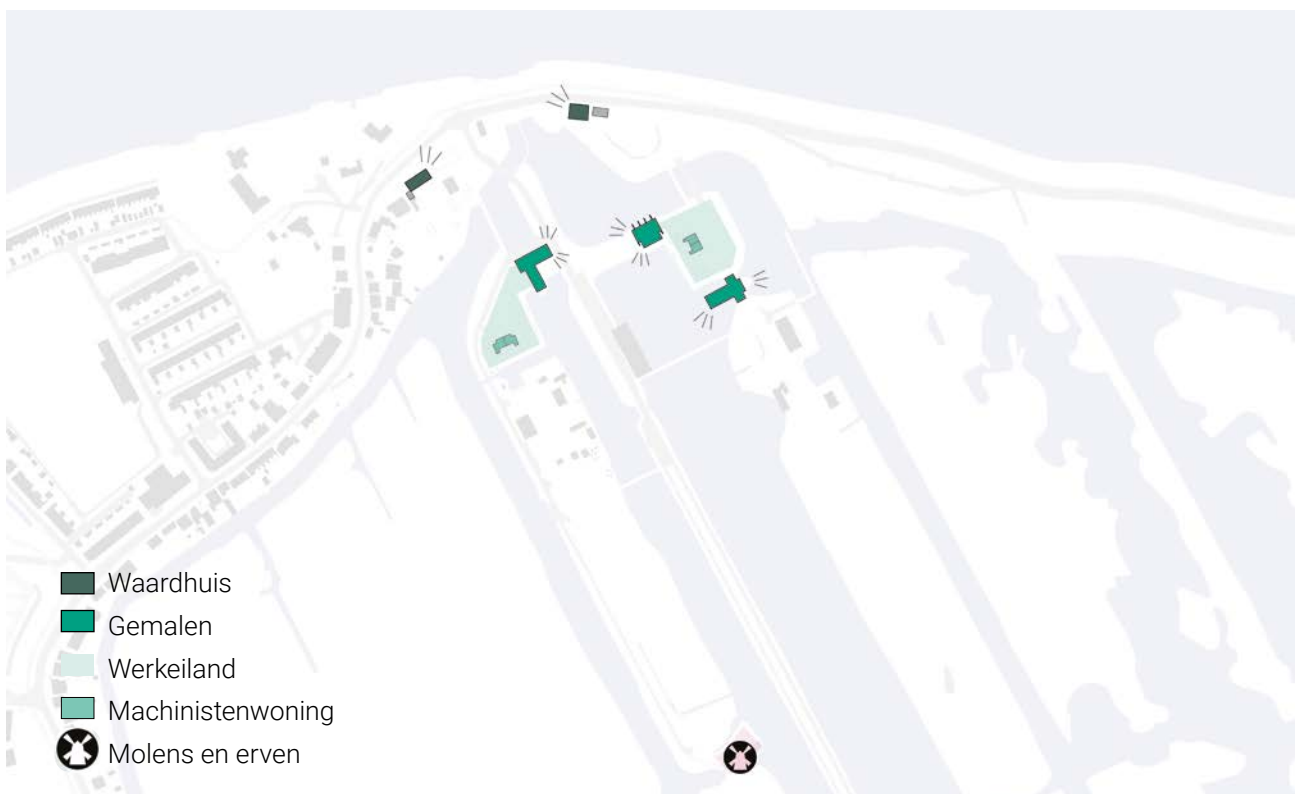
Aanpassingen van gebouwen of verwijdering van bijvoorbeeld schuurtjes gebeurt niet zomaar. Cultuurhistorisch onderzoek is een vaste stap in het proces. Voorstellen worden niet alleen beoordeeld door het kwaliteitsteam maar ook door de RCE.

Gebouwen met erfgoedstatus

In de gebiedsvisie Kinderdijk (nov 2013) wordt in het hoofdstuk beeldkwaliteit (H5) ingegaan op gebouwen met erfgoedstatus. Voor de omgang met deze gebouwen en de directe omgeving wordt verwezen naar dit hoofdstuk en toelichting op de historie in bijlage 1 en de analyse van een molenerf in bijlage 3. Molenerven vallen buiten de scope van dit kwaliteitskader maar worden voor de volledigheid hieronder wel genoemd.

Molenerven

De gecombineerde functie van de molen als gemaal en woning is beleefbaar op het erf. Hierdoor zijn er op het erf bijgebouwen aanwezig zoals schuren, bakhuisjes, stookhuisjes, kippenhokken en zijn delen ingericht als moestuin of boomgaard.

gebouwen die onder erfgoed vallen. v.l.n.r: Wisboomgemaal, Waardhuis Overwaard

gebouwen die onder erfgoed vallen. v.l.n.r: Werkschuur Potterrein en Molenerf

Gemalen

De moderne gemalen vormen een onderdeel van het werelderfgoed. Opvallend is dat het mechaniek- en daarmee de werking zichtbaar is gemaakt. De zichtbaarheid van de vijzels en motoren dient te worden behouden en waar mogelijk verbeterd. De inrichting direct rondom de gemalen komt primair voort uit waterstaatkundige eisen, daarbij past een utilitaire en strakke vormgeving. De machinistenwoningen horen bij de gemalen en maken deel uit van deze omgeving.

Waardhuizen

Bij de uitwatering aan de Lekdijk werden ook de 'hoofdkantoren' van de waterschappen gevestigd: de waardhuizen. De waardhuizen zijn meerdere malen verbouwd. Bij aanpak van deze gebouwen, dient een waardestellend onderzoek worden gedaan.

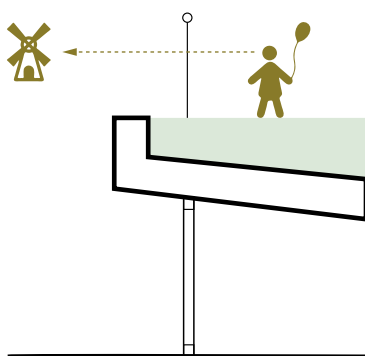
Nieuwbouw

In de huidige situatie komen twee typen nieuwe gebouwen voor:

- 1) gebouwen met een representatieve functie
- 2) ondersteunende gebouwen en of bijgebouwen

De kracht van deze gebouwen komt voort uit het ingetogen karakter, gebouwd met eerlijke en duurzame materialen en een zeer goede detaillering. Voor de bijgebouwen heeft dit een meer ambachtelijk karakter en voor de representatieve gebouwen wordt een moderne innovatieve en technisch vernuftige uitstraling beoogd.

Alle gebouwen, worden door het onafhankelijk kwaliteitsteam beoordeeld. Alle ontwerpen worden voorzien van een goed onderbouwde motivatie voor de inpassing waarbij een analyse van de plek de basis vormt.

Dak hoort bij landschap

1. het dak behoort tot de openbare ruimte
2. het dak is overwegend een groen dak
3. het hekwerk is transparant zodat kinderen ook uitzicht hebben

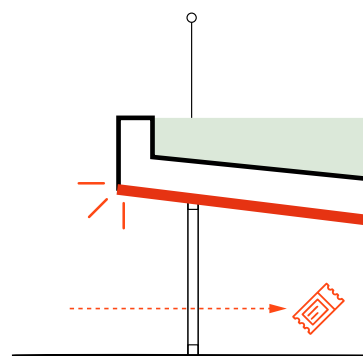
Gebouwen met een representatieve functie

De gebouwen met een representatieve functie zijn het huidige bezoekerscentrum oftewel het toekomstige horecagebouw en een nieuw ontvangstgebouw. Het huidige bezoekerscentrum heeft een moderne en transparante uitstraling. Het nieuwe ontvangstgebouw is een op zich zelf staand ontwerp maar sluit wel aan op de moderne beeldtaal van het bezoekerscentrum.

kernwoorden beeldkwaliteit zijn:

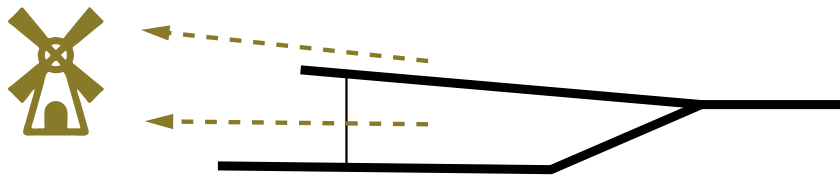
- Geen nieuwe sta in de weg
- In samenhang met de omgeving ontworpen
- Gebouw gaat op in het landschap
- Transparantie: openheid van binnen naar buiten
- Dak als thema
- Lichte vormgeving: subtiele constructie
- Innovatief, technisch vernuftig
- Hoogwaardig en ingetogen
- Natuurinclusief en duurzame materialisatie
- Hoogste niveau van beeldkwaliteit, architectonische parel

“State of the art architectuur. met het dak als thema”

Dak als architectonisch gebaar

1. het gebouw heeft een uitnodigende uitstraling waardoor bezoekers naar binnen worden getrokken
2. vanaf het plein is de dakrand en het plafond markant en zorgvuldig ontworpen en gedetailleerd

Spiegelplafond paviljoen Marseille

Autobahn kerk Wilnsdor

Termaalbad IJsland

bezoekerscentrum vesting Den Bosch

“Binnen en buiten
maximaal verbonden”

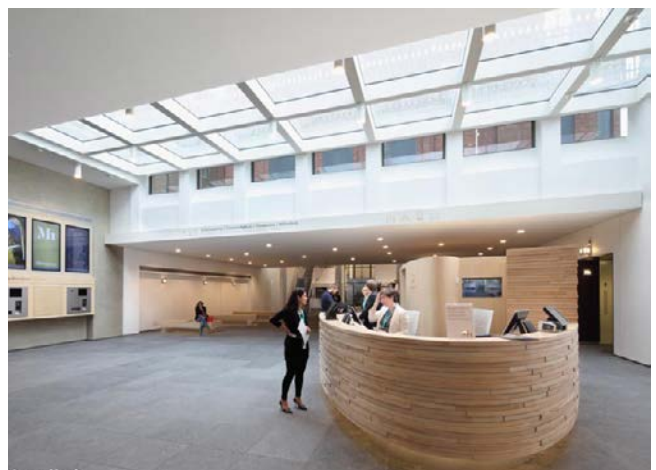
Singer Laren

Il Quinto winery

“Hoogwaardige detaillering
tot en met het interieur”

Het Groote Museum Amsterdam

Ondersteunende gebouwen/bijgebouwen

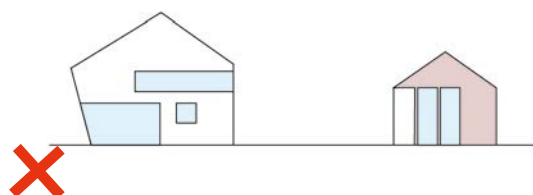
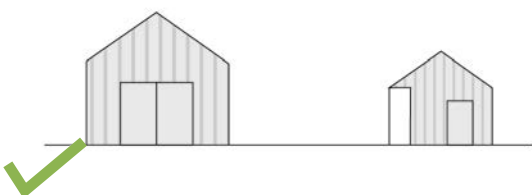
De overige gebouwen zijn op een andere manier terughoudend. Ze stralen de ambachtelijkheid uit van schuren in een dorp en zijn meestal van hout en donker of zwart van kleur. Ze schreeuwen niet om aandacht maar voegen zich op sobere wijze in het landschap.

kernwoorden beeldkwaliteit zijn:

- samenhang met de omgeving
- eenvoudige vorm met een kap
- eigentijdse vormgeving, niet historiserend
- terughoudend van kleur (zwart)
- zorgvuldig gedetailleerd
- natuurlijke materialen
- gebouwen vormen één familie

“Donkere schuurvormige gebouwen die weinig aandacht vragen en een ambachtelijke uitstraling hebben.”

Bijgebouwen zijn vormgegeven als één familie

3.4 Inrichtingselementen

Belangrijk is dat het landschap leesbaar en zuiver blijft en dat toevoegingen altijd ondergeschikt zijn aan de molens en het watersysteem. De diverse inrichtingselementen geven vaak al snel een rommelig beeld. Daarom is het belangrijk dat deze in Kinderdijk beperkt blijven én als één familie vormgegeven, passend bij elkaar en passend in het landschap. Inrichtingselementen worden bij elkaar geclusterd. Begrippen zijn robuust, natuurlijk, duurzaam, sober. Met materialen van hout en staal.

Verlichting

Verlichting tot een minimum beperken. We zitten immers in natura 2000 gebied waar licht hinderlijk is voor de dieren. Een donker gebied past ook bij het ecologisch/landschappelijke karakter. Het gaat hier dus alleen om functioneel licht vanuit de bebouwing.

Banken

Banken komen in twee smaken en worden vormgegeven als één familie. 'keep it simple' is de regel. De banken benadrukken de rechte lijn van het landschap en worden er zo onderdeel van.

Afvalbakken, palen, fietsbeugels, informatiezuilen

Overige elementen zijn eenzelfde familie in een rustige uitstraling. Een subtiele toevoeging in het landschap met een eenvoudige vormgeving, als één familie.

Strakke inrichtingselementen passend in de lange lijnen van het landschap (voorbeelden van Grijzen)

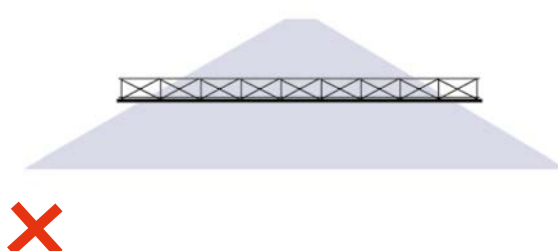
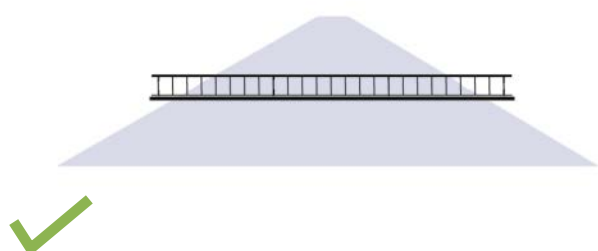

Bruggen

Bruggen zijn eenvoudig en rank met een dek van hout of dejo roosters. Banken worden geplaatst op strategische plekken waar ze geen hinder geven aan de weidsheid van het landschap, maar wel op een plek waar die weidsheid ervaren wordt.

Hekken

Hekken zijn eenvoudige subtiele horizontale lijnen in het landschap, zonder de achtergrond te verstoren. Ze worden vormgegeven als één familie volgens de nieuwste brug. Er dient wel rekening te worden gehouden met (kinder)veiligheid.

Hekken en bruggen zijn transparant en rank met subtiele horizontale lijnen, geen kruisende en of verstorende elementen.

3.5 Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief

Natuur inclusief betekend meer dan alleen het toevoegen van elementen zoals nestkasten en insectenhôtels om het leefklimaat voor vogels, vleermuizen en insecten te verbeteren. Het gaat om de juiste materiaal keuze en het gaat om het creëren van een geheel habitat. Kinderdijk kan voor verschillende soorten (bijvoorbeeld snor, purperreiger, poseleinhoen, zwarte stern, krakeend, smient en slobbeend) een thuis zijn. Voor soortkeuze is afstemming met een ecooloog nodig. Een goed passend doelsoort zou hier de huiszwaluw en boerenzwaluw kunnen zijn. Voor de huiszwaluw is bijvoorbeeld een overstek nodig met een witte onderkant, zodat de vogel hier zijn nest kan bouwen. Belangrijk bij het maken van een habitat zijn de 6V's:

Verbinding - de soort kán er komen

Het gaat om verbindingen met de omgeving bijvoorbeeld langs het water (blauwe verbindingen) verbindingen met nature 2000 gebied (groene verbindingen), verbindingen in de bodem (bruine verbindingen) en onverlichte verbindingen (zwarte verbindingen). Om goede verbindingen te maken is het belangrijk om de verharding te minimaliseren.

Voedsel - de soort wil er komen

Belangrijk is dat er jaarrond voldoende voedsel beschikbaar is voor de soort. Het bodemleven leeft van plantenresten, wortelsappen en dode organismen. Planten hebben voldoende organisch materiaal nodig. Dieren eten bladeren, bessen, noten, vruchten, insecten, paddenstoelen en elkaar.

Verblijf - de soort wil er blijven

Rust- en slaapplekken zijn van doorslaggevend belang. Sommige soorten houden een winterslaap die ze verstoringvrij willen doorbrengen.

Veiligheid - de soort voelt zich er veilig

Om een gebied te bereiken en er voedsel te vinden hebben dieren beschutting nodig.

Voortplanting - de soort wil zich er vermenigvuldigen
Sommige soorten gebruiken de verblijfsplek als nest of kraamkamer. Andere soorten planten zich elders voort om daarna weer terug te komen.

Variatie - veel soorten voelen zich er thuis

Deze V is het allerbelangrijkst. In Kinderdijk worden duidelijke intensieve en extensieve zones afgewisseld. Dit maakt dat er verschillende soorten organismen kunnen gedijen. In de toekomst kunnen diversiteit in natte en droge milieus, tussen zon en schaduw plekken, ruwe en vlakke oppervlakten, bouwhoogtes en -vormen versterkt worden om de biodiversiteit te bevorderen. Dit alles zonder de pijlers uit het oog te verliezen. Daarnaast kan de aanplant van veel diverse inheemse beplanting met onder andere vruchtdragende en insectenvriendelijke soorten een bijdrage leveren aan een natuur inclusief Kinderdijk.

Ook voor elementen die toe worden gevoegd voor het stimuleren van de biodiversiteit geldt dat deze ondergeschikt zijn aan het verhaal van Kinderdijk.

"In het gehele gebied wordt
natuurinclusief gebouwd "

Nestkasten opgenomen als onderdeel van de architectuur

Vruchtdragende en insectenvriendelijke soorten

Blauwe groene bruine en zwarte verbindingen

4 Sturen per
deelgebied

2 LEKDIJK

8 HET POTTERREIN

1 VOORKAMER

5 WERKEILAND
OVERWAARD

4 WERKEILAND
NEDERWAARD

3 MIDDELKADE

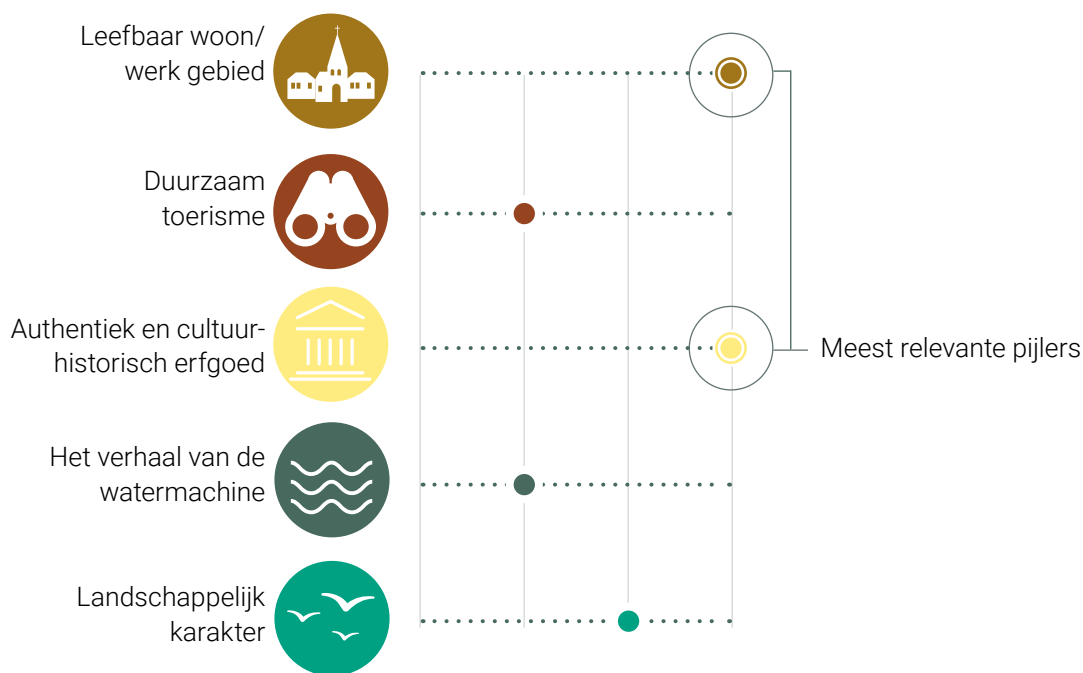
6 GROEPSENTREE /
EDUCATIE EILAND

7 RIETSNIJDER EILAND

Focus per deelgebied

In dit deel wordt specifiek ingegaan op de verschillende deelgebieden. Voor elk deelgebied wordt aangegeven welke aspecten belangrijk zijn en waar rekening mee moet worden gehouden bij het ruimtelijk ontwerp. Deze richtlijnen voor het ontwerp zijn beschreven per pijler en dus thematisch gegroepeerd.

Ook wordt voor elk deelgebied aangegeven wat het belang is van elke pijler, want niet in elk deelgebied weegt elke pijler even zwaar mee.

Voorbeeld van prioritering per deelgebied

4.1 De voorkamer Waardhuis ensemble

De voorkamer bestaat uit twee delen het waardhuis ensemble en de ontvangstzone. Beide kennen een andere focus en inrichtingsprincipes.

Doel Waardhuis ensemble

Het gebied ontwerpen als overgangszone tussen dorp en werelderfgoed. Het waardhuis Overwaard als markant historisch gebouw behouden en versterken waarbij het het gebouw, het terrein en de bijgebouwen een samenhangend ensemble wordt. De horeca functie draagt zowel bij aan de leefbaarheid van het dorp als aan een waardevol bezoek van de individuele bezoeker.

zeer relevant

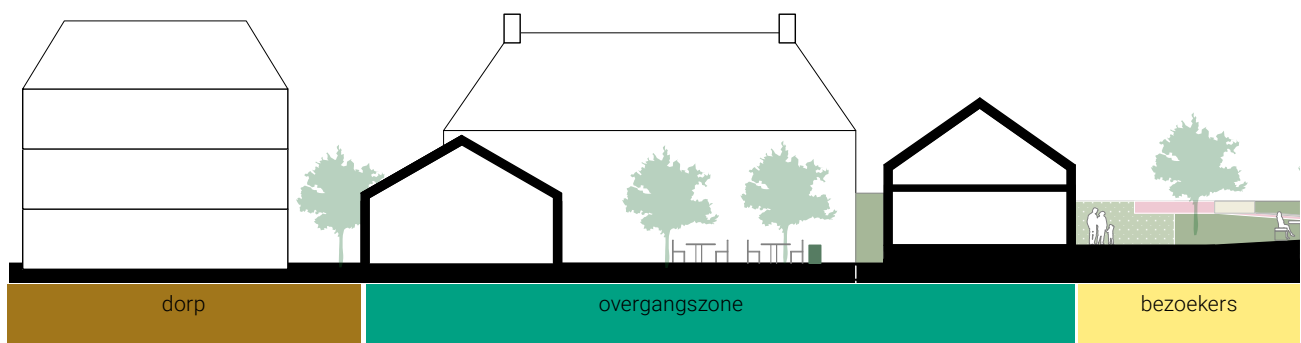
Schaal 1:1000

● Leefbaar woon/werk gebied:

- Het waardhuis Overwaard heeft naast de hoofdbuitenruimte (tuin met terras) aan de achterzijde, ook een terras aan de voorzijde. Dit zorgt voor levendigheid in het dorp en draagt bij aan de sociale controle.
- Het waardhuis ensemble is de verbindingszone tussen dorp en werelderfgoed maar werkt ook als visuele en geluidsbuffer naar het dorp toe door nieuwe bijgebouwen strategisch te plaatsen. Terrassen aan de achterzijde mogen tussen de bufferende bebouwing om overlast te beperken.
- Het terrein van het waardhuis ensemble behoort bij het restaurant en wordt beheerd en onderhouden door de toezichthoudende exploitant. De tuin heeft een uitnodigend karakter en is gedurende de dag geopend voor gasten.
- Het terrein is zoveel mogelijk groen ingericht ook met respect voor de privacy en rust van de bewoners van de woningen ernaast.
- Geen parkeren op het terrein; er is ruimte voor kortstondig parkeren voor laden en lossen en onderhoud van de inpandige traforuimte.

● Duurzaam toerisme

- De buitenruimte wordt hoogwaardig ontworpen en ingericht. Het terrein is klimaat bestendig en er is meer groen dan verharding.
- De overgang van openbaar naar privé is onderdeel van het tuinontwerp. Eventuele hekwerken zijn subtiel vormgegeven (geen standaard hekwerken) en zijn aan de tuinzijde gecombineerd met groen.
- Ontspannen verblijven staat voorop: kwaliteit gaat voor kwantiteit

● **Authentiek en cultuurhistorisch erfgoed:**

Waardhuis Nederwaard is een monument en het authentiek beeld aan de dijk moet gerespecteerd worden, herstelt worden en leesbaar blijven.

- Zowel de voorzijde als de zijkant van het waardhuis zijn straks zichtbaar;
- Het terras aan de dijkzijde mag niet over de volle breedte van het gebouw om de aansluiting met de dijk zichtbaar te houden;
- De verbinding tussen de dijk en het gebouw en het hoogteverschil van de dijk moet hersteld (zichtbaar gemaakt) worden;
- Meubilair ed. zo ingetogen mogelijk vormgeven, zodat het gebouw kan blijven spreken(1).

Waardhuis Nederwaard is het schakelpunt tussen dorp en Werelderfgoed Kinderdijk. In dit ensemble is het waardhuis altijd het belangrijkste gebouw. Dat betekent:

- De andere gebouwen en schuren in het ensemble zijn nooit hoger dan het Waardhuis (2)
- De andere gebouwen en schuren in het ensemble blijven altijd achter het waardhuis t.o.v. de dijk/ straat (3)
- Kleur en uitstraling van bijgebouwen is ingetogen, donker, met gebruik van natuurlijke materialen. Kapvorm in lijn met de gebouwen in de omgeving, dus een zadeldak (4)

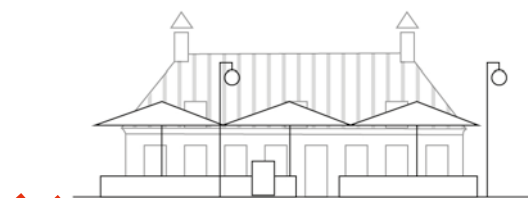
referentie bijgebouw bij fort Asperen

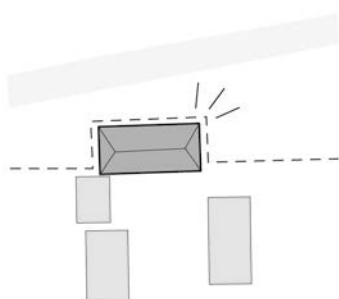
Fietshub: ondersteunend gebouw: ambachtelijk

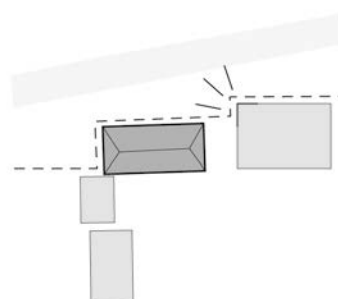
1

2

3

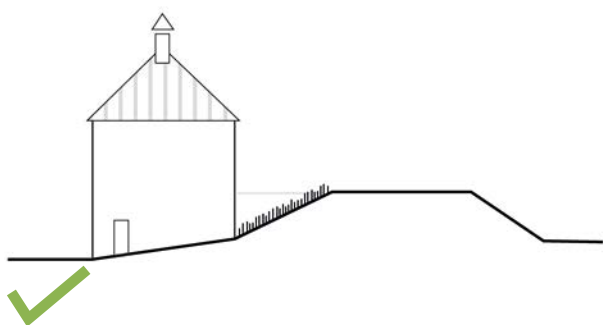
4

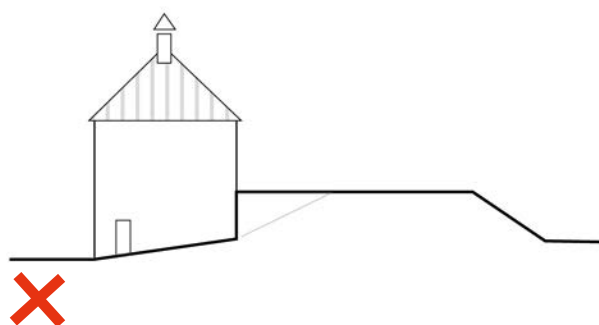
● Het verhaal van de watermachine:

Het Waardhuis is onderdeel van de historie van de watermachine in Kinderdijk, dus dit verhaal mag doorklinken in het gebied.

Het Waardhuis Nederwaard staat aan het dijk, en het moet de dijkvorm respecteren, dus geen aanaardingen die de verhouding gebouw en dijk vertroebelen (1)

1

Bestaande situatie

Historische foto

groen

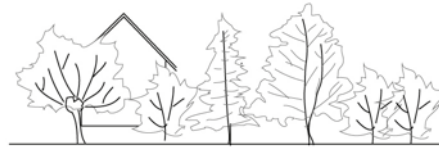
- 1 groendak ontvangstgebouw
- 2 picknickveldje
- 3 tuinen Waardhuis, afgeschermd van oever en aangrenzend kavel
- 4 dijkzone

● Landschappelijk karakter:

Bepanting rondom Het waardhuis Nederwaard hoort bij het dorp. Dat betekent dat hier meer fruitbomen in de tuin en landschappelijke bomen zoals elzen en knotwilgen thuishoren. Als onderbegroeiing zullen riet in de rietkragen/oeveren en kruidenrijk gras in de bermen en langs de dijk domineren. Vooral langs de dijk hoort kruidenrijk gras, hetgeen de lengte en continuïteit van de dijk in het buitengebied benadrukt. (2) In de achtertuin van het restaurant is het voorstelbaar dat een moestuin, kruidentuin of een bessentuin hier een plek krijgt.

2

voorbeeld van een terras in het groen

4.2 De voorkamer Ontvangstzone

Doel

Een plek creëren die aanvoelt als een warm welkom voor de bezoeker van Kinderdijk maar ook voor de voorbij fietsende of wandelende passant. Een gebied dat echt kinderdijkwaardig is. Het nieuwe ontvangstgebouw voor tickets en informatie zorgt voor een duidelijk entrepunt. Hier kunnen de individuele bezoekers zich oriënteren op hun bezoek en krijgen ze een beeld van wat Kinderdijk te bieden heeft.

zeer relevant

Schaal 1:1000

● Duurzaam toerisme:

- De ontvangsruimte is voor iedereen geschikt en de route van de hogere Lekdijk naar het lagere niveau van het ontvangstgebied is veilig en toegankelijk.
- Het ontvangstgebouw nodigt uit om een kaartje te kopen en je te oriënteren op een waardevol bezoek.
- De reis van de individuele bezoeker is met duurzaam vervoer: dus met de boot en vervolgens te voet of met de fiets. De voorzieningen zijn gericht op het comfort van deze bezoeker.
- Het gebouw en de buitenruimte zijn duurzaam ontworpen.
- Het ontvangstgebied staat uit dat het om het erfgoed gaat, dus terughoudendheid ten aanzien van commerciële uitingen en activiteiten.

Comfortabel en informatief

Hoogwaardig en terughoudend: erfgoed centraal

Zollverein Ruhrgebiet

● **Authentiek en cultuurhistorisch erfgoed:**

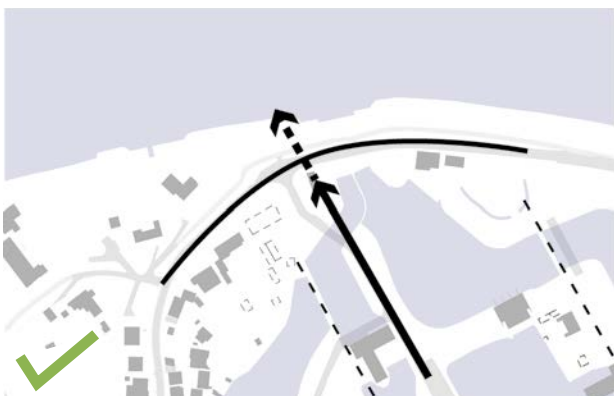
De openheid tussen de twee waardhuizen moet gewaarborgd worden en het landschap zo zuiver mogelijk beleefbaar. Het entreegebouw staat 'in dienst' van de doelen van het werelderfgoed. Het gebouw opent de blik op de molen:

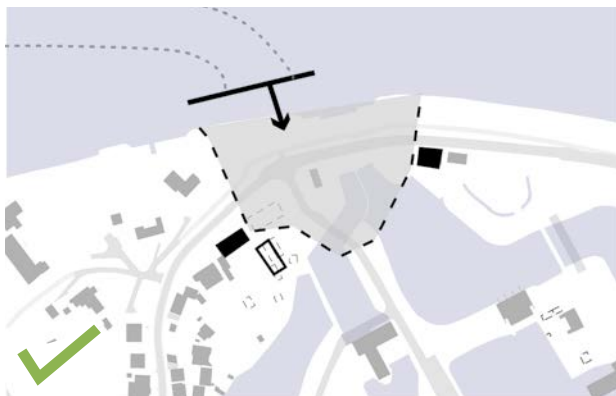
- Bij het betreden van het gebied is vanaf de dijk de lange lijn van Middelkade direct ervaarbaar (1).
- Het entreegebouw verstoort de relatie tussen beide waardhuizen niet (2).
- Het entreegebouw mag het doorzicht op de molens niet verstoren (3).
- Het voegt zicht in de lange lijnen uit de polder en respecteert deze (4).

- Het entreegebouw is zo ontworpen dat de dijk als waterkerend element zichtbaar blijft (5).
- Het is een belangrijk gebouw en blijft als entreegebouw wel goed zichtbaar, dus het wordt niet verstopt achter bomen of inrichtingselementen (5).

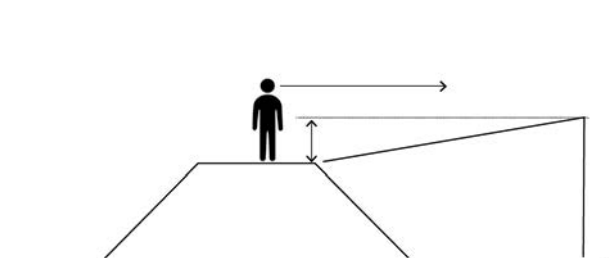
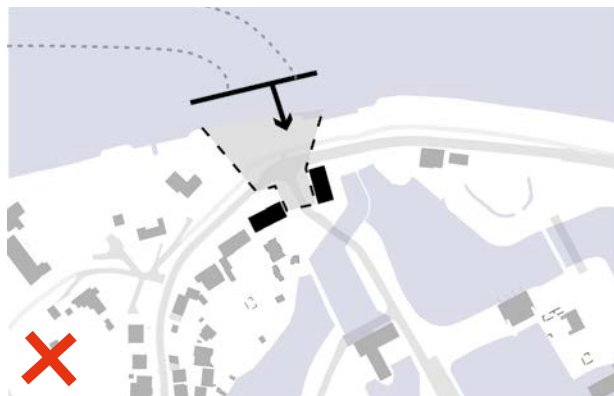

1

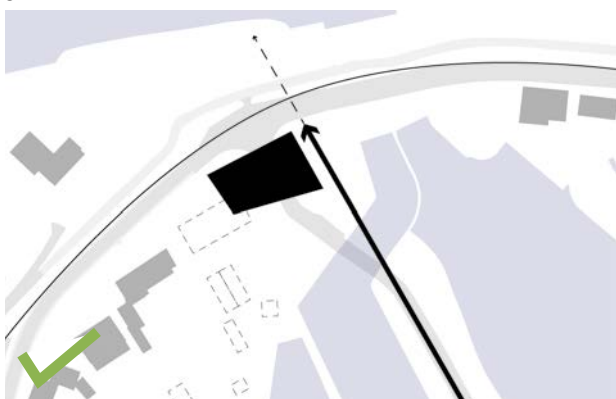
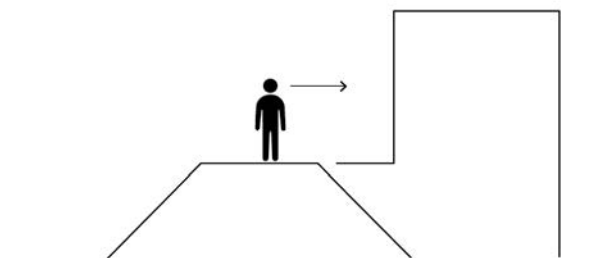

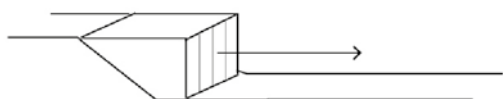
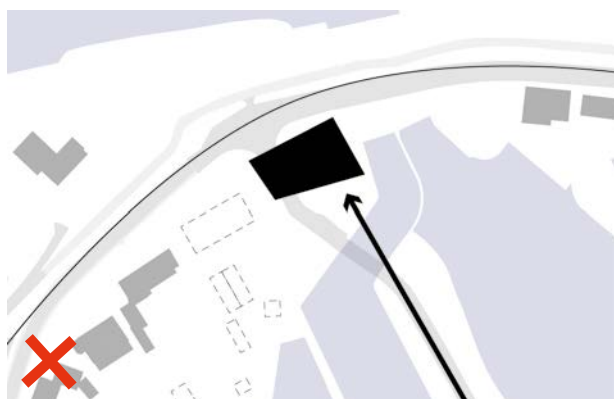
2

3

4

5

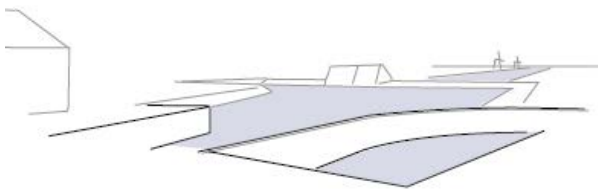

● Het verhaal van de watermachine:

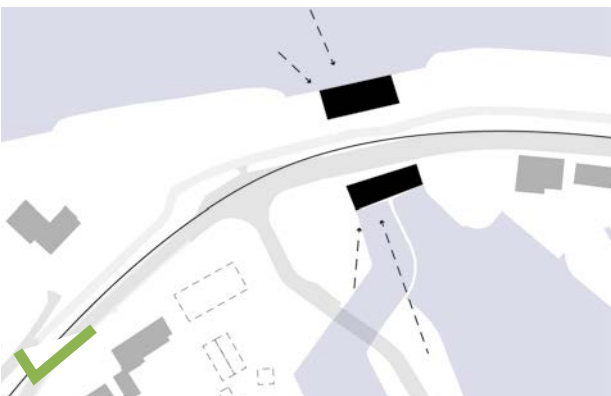
Bij de voorkamer zijn de verschillende watersystemen tegelijk te ervaren. Zowel het rivierlandschap en het polderlandschap met verschillende boezems en de Middellkade zijn te zien. Ook kunnen de gemalen en de molens in één blik worden gevangen. De sluis is hier juist van dicht bij te ervaren, wat een stoer onderdeel van het watersysteem is.

Overzicht en uitzicht staan centraal.

- Voorkom uitzicht- en overzicht versturende elementen.
- Zichtbaar maken van de hoogteverschillen in het landschap en beleefbaar maken voor bezoekers zoals met een trap de dijk af.
- Zicht op de wateroppervlaktes zodat je de verschillende peilhoogtes kunt beleven.
- De sluis is onderdeel van de watermachine: deze moet zichtbaar en ervaarbaar zijn.

1

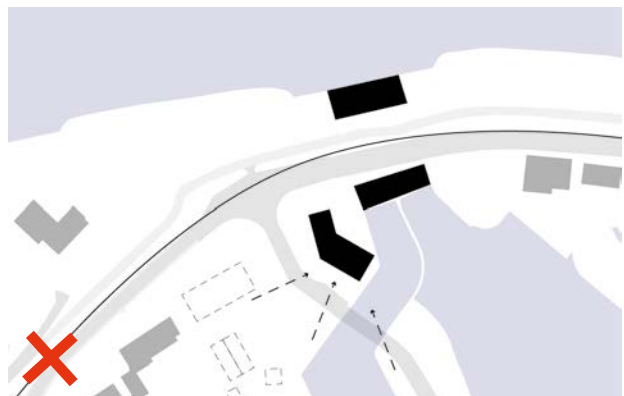
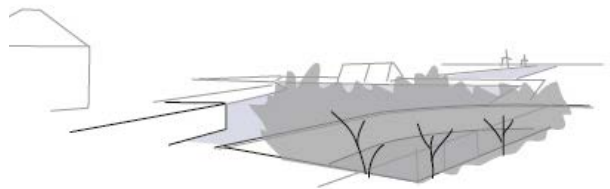
2

● Leefbaar woon/werk gebied:

- De achterliggende werkgebieden moeten toegankelijk blijven voor werkverkeer met bijbehorende logistiek, de maaiveldinrichting moet hier fysiek de ruimte voor bieden.
- Het functionele mag zichtbaar zijn, maar mag niet het beeld domineren.

● Landschappelijk karakter:

- Openhouden en niet verrommelen zodat de schaal en maat van het landschap spreekt.
- Ontvangstgebied niet volledig verhard en maar biodivers groen toevoegen waar kan.
- Het dak van het entreegebouw is groen en beloopbaar (uitzichtpunt).

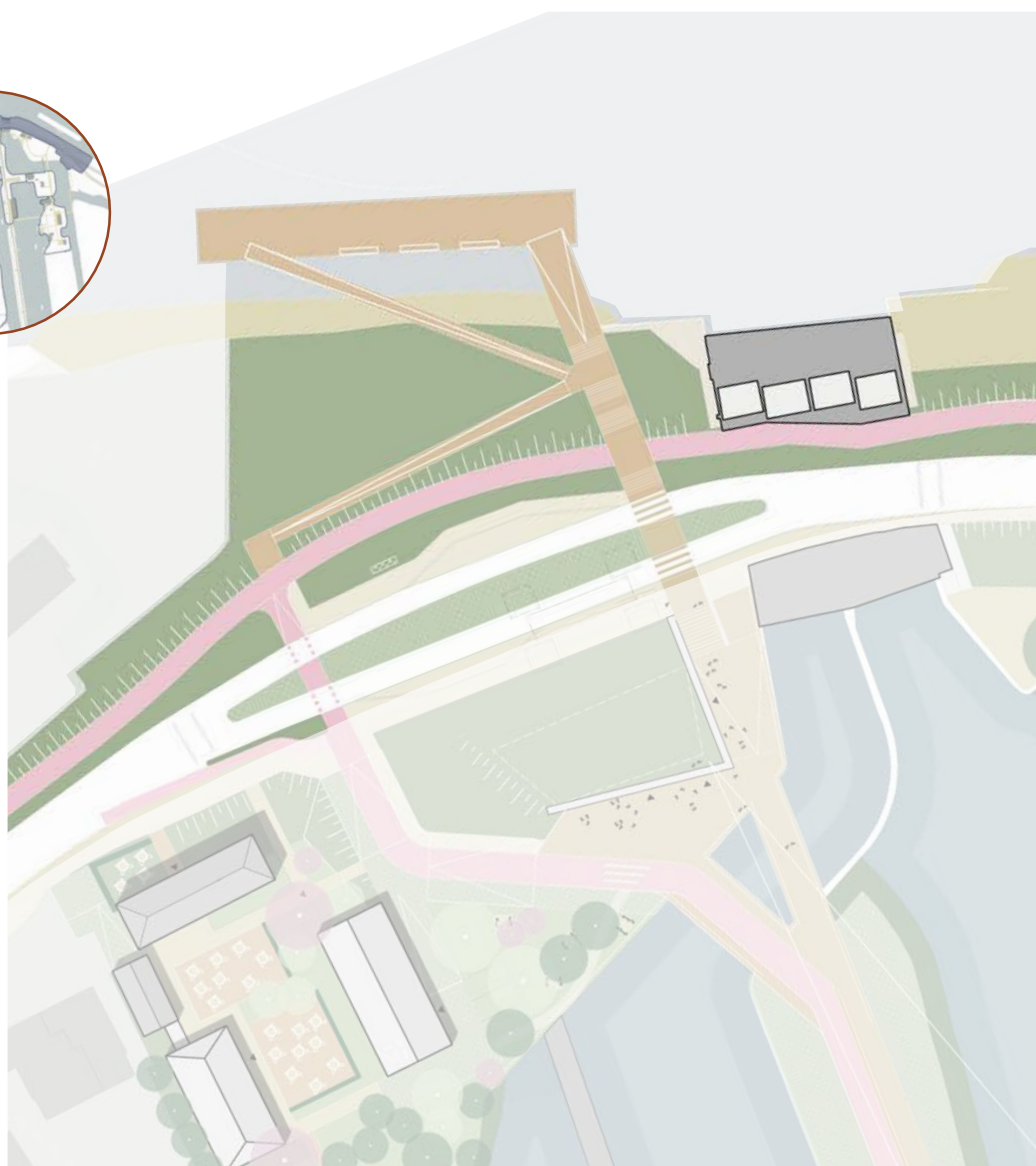
Zicht over het landschap vanaf het dak van het ontvangstgebouw

4.3 De Lekdijk

Doel

Een helder vormgegeven doorgaande route. De dijk blijft herkenbaar en kent een zo continue mogelijke vormgeving.

zeer relevant

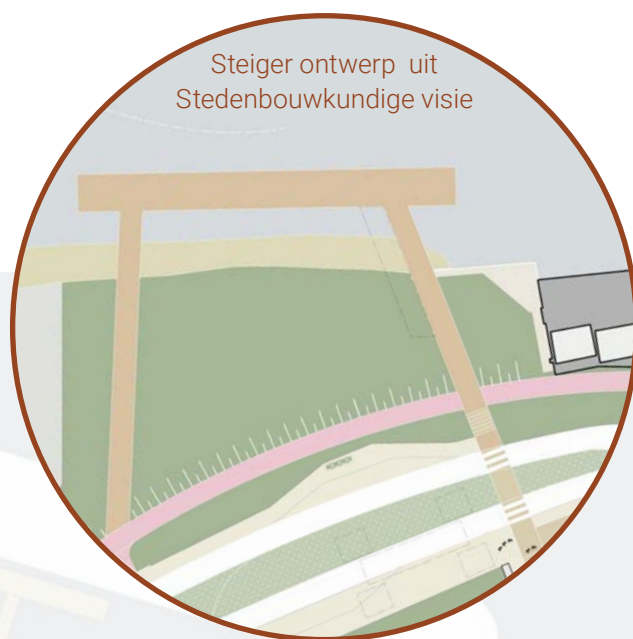

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

De dijk is een drukke verkeersroute voor diverse soorten verkeer, fietsers, auto's, OV en ook veel vrachtverkeer. Bij het ontwerp van de dijk:

- Moet het gebied bereikbaar blijven voor alle stromen van verkeer die ook nu het gebied doorkruisen.
- Wordt de leefbaarheid in het gebied verbeterd door een betere verkeersveiligheid te garanderen.
- Wordt het entreegebied een veilig plek, door het oversteken van de dijk aanzienlijk te verbeteren, bv door het toepassen van een middenberm.

- Wordt de eenheid van de dijk als overstijgend landschappelijk element niet ontkracht (de continuïteit van het dijkbeeld, de continuïteit van de vloeiende lijnen).

● **Duurzaam toerisme:**

Duurzaam toerisme betekent de hele keten rondom het toerisme op een duurzame manier inrichten. Voor de dijkzone wordt ingezet op vervoer over water in plaats van over de toch al drukke dijk. De bezoekers over water stappen uit aan de rivierzijde van de dijk. De benodigde faciliteiten hiervoor moeten passen in een intogen dijkbeeld.

De steiger zo zuiver mogelijk ontwerpen, met hulp van natuurlijke materialen. De lange lijnen van het landschap versterken met het ontwerp.

● **Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:**

De dijk is het beschermend element voor de Alblasserwaard. Deze eeuwenoude lijn moet gerespecteerd worden. De belijning, het continue karakter, doorlopende kruidenrijke bermen en inrichtingselementen die bij de dijk horen bepalen het beeld.

● **Het verhaal van de watermachine:**

Het zicht op het watersysteem vanaf de dijk is essentieel. Dus laat de elementen die daarbij horen niet weg maar laat deze zien. Daarbij staat de inscenering voor de bezoeker vanaf de dijk en het zicht hebben op de rivier met haar dynamiek en tegelijk het zicht op de diepe polder met woningen, tuinen en landerijen een hele sterke ervaring. De beleving van het landschap dient te worden versterkt met het ontwerp van de routes, uitzichtplekken etc.

● **Landschappelijke karakter:**

Zo zuiver mogelijk omgaan met objecten op de dijk, vooral attentie op signaalborden, tijdelijke objecten, bushalte en zitplekken. (1) (2)

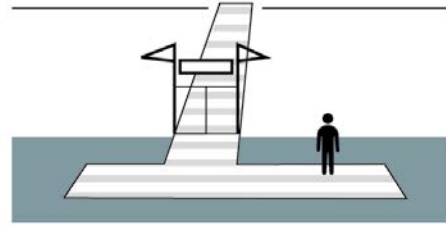
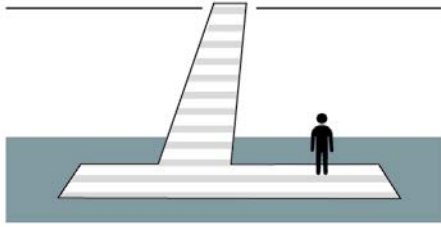
De bermen langs de dijk hebben grazige vegetatie.

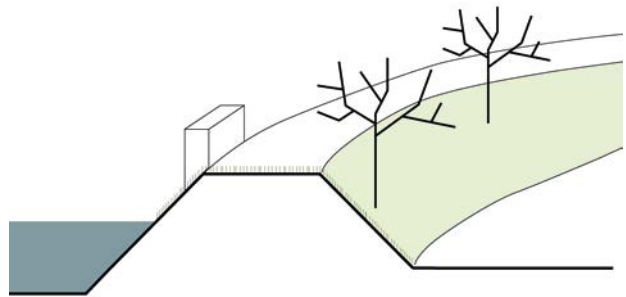
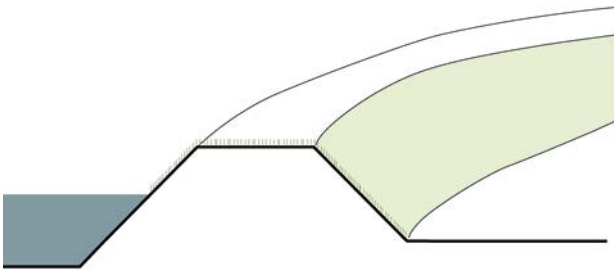
Beleefbare hoogte van de dijk

Referente steiger voor waterbus

1

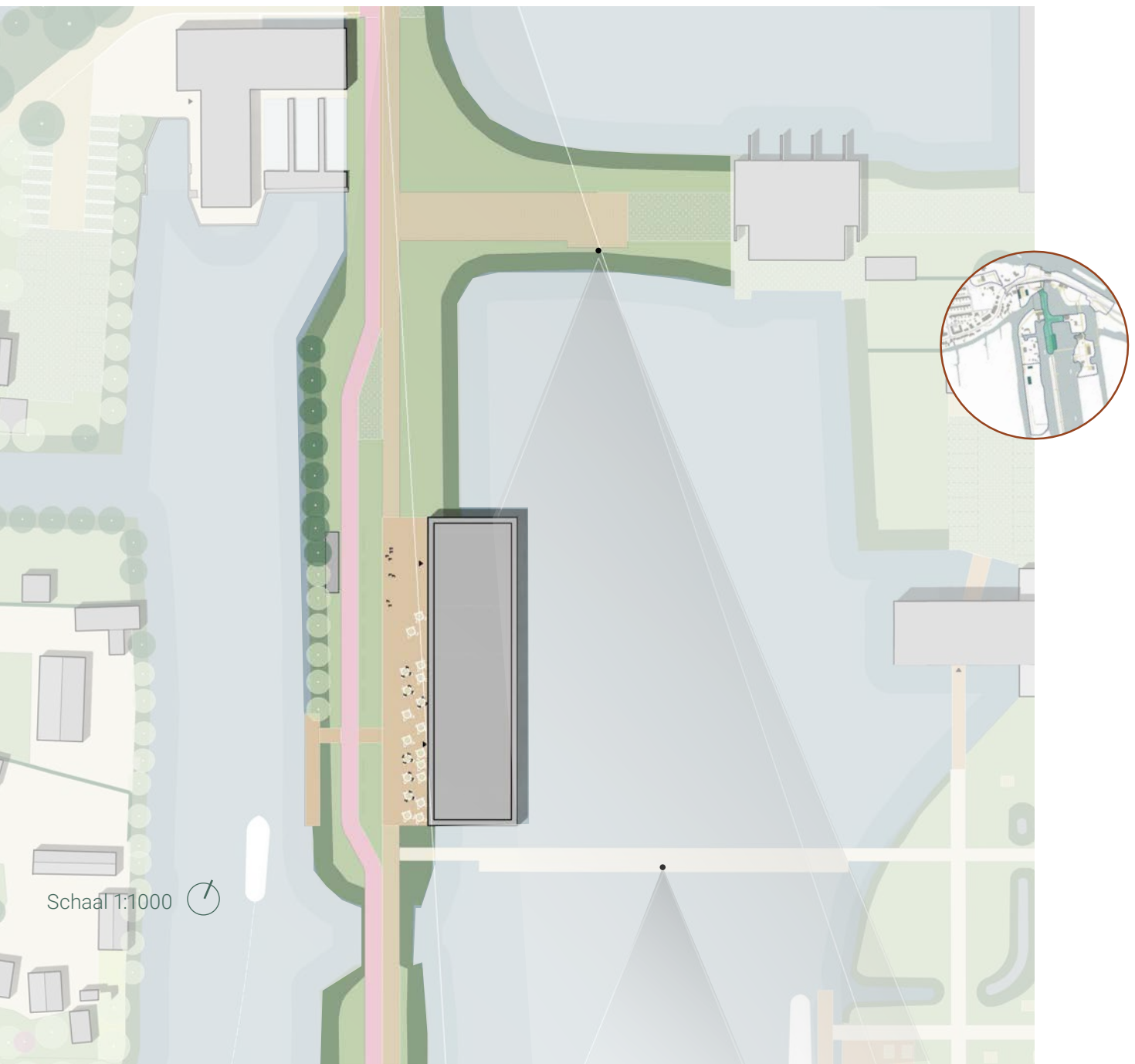
2

4.4 De Middelkade

Doel

Het is de belangrijkste lange lijn en tevens de hoofd-route in het gebied. De Middelkade is zowel fysiek als als van dijk tot aan molen onderbroken. De kade biedt perfect zicht op de molens en maakt polder-landschap beleefbaar. Tevens is het een belangrijke fietsontsluiting van het omliggende landschap.

zeer relevant

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

Op de kade delen toeristen en recreanten en bewoners van het gebied de ruimte. De kade is ingericht met twee paden, een voetpad en een fietspad. Het fietspad is deels ook toegankelijk voor landbouwverkeer en logistiek.

● **Duurzaam toerisme:**

De Middelkade is de belangrijkste wandelroute voor de toeristen. Deze route is veilig en comfortabel. De horeca in het bezoekerscentrum maakt gebruik van lokale producten, er werken lokale medewerkers en gebruikt duurzame materialen.

Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:

Het terras van het bezoekerscentrum is ondergeschikt aan het Werelderfgoed.

- De uitvoering is terughoudend en doelmatig zonder ophogingen of gebruik van andere materialen.
- Er komen geen extra bebouwingen of tijdelijke constructies op de Middelkade.
- Met de terrasuitlijning wordt de zichtlijn van dijk tot aan de molen geaccentueerd.
- De kade is in principe niet beplant met bomen, op een enkele doorgeschoten els en enkele knotwilgen na. Op deze wijze blijft de kade leesbaar en worden er geen gebouwen (bv het horecagebouw) verstopt achter de bomen.

eenvoudig terras zonder belemmerende elementen

● **Het verhaal van de watermachine:**

Benut de kans om zicht te hebben op diverse “moderne watermachines” tegelijkertijd, en zo de laagdheid in tijd te ervaren.

Water en waterpeil af en toe bereikbaar en zichtbaar maken.

Vanaf het horecagebouw (huidige bezoekerscentrum) richting de molens ontstaat er een hoogteverschil in de Middelkade, dit moet gerespecteerd worden en kan zichtbaarder worden.

● **Landschappelijke karakter:**

De lange lijnen van de polder zijn hier leidend:

- Er worden zo min mogelijk obstakels op de kade geplaatst.
- Als er inrichtingselementen nodig zijn moeten deze in de langsrichting geplaatst worden en niet dwars op de richting van de dijk. Denk hierbij aan bv fietsnietjes of afvalbakken bij het horecagebouw.
- Beplanting volgt ook de lijnen: evt een kort rijtje knotwilgen en riet langs de oevers parallel aan de polderlijnen.

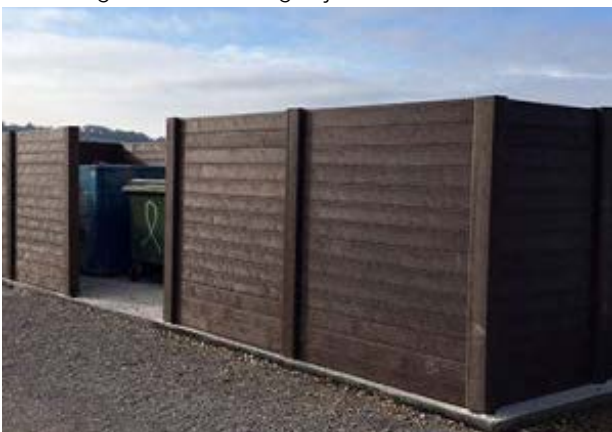
vrij uitzicht

Inrichting benadrukt lange lijnen

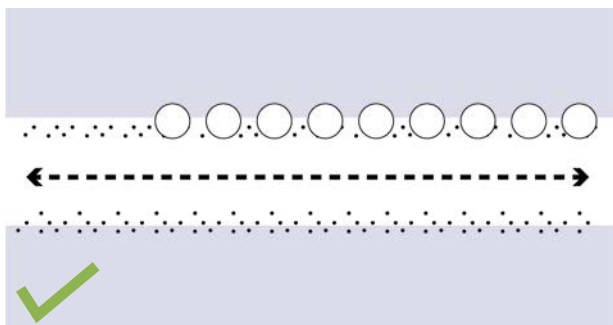

Beleving van het water

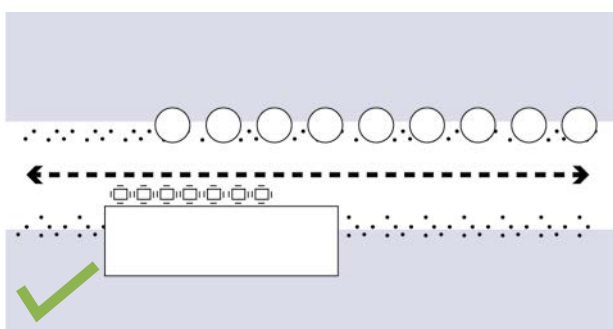
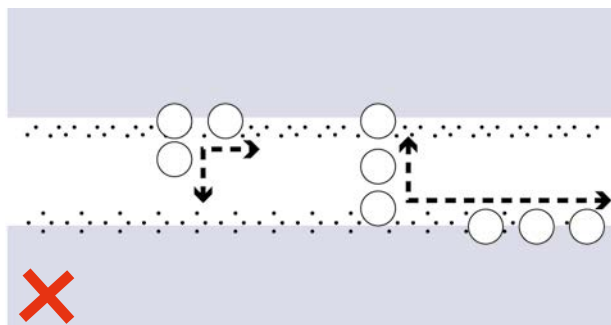

Afval geïntegreerd

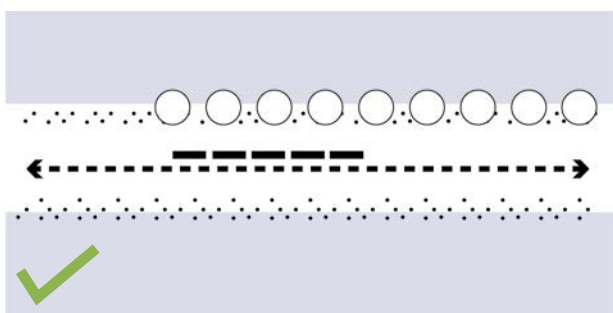
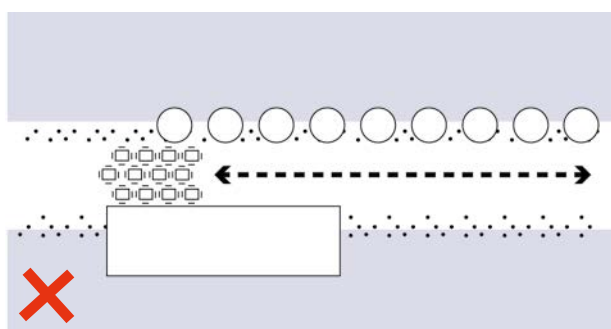

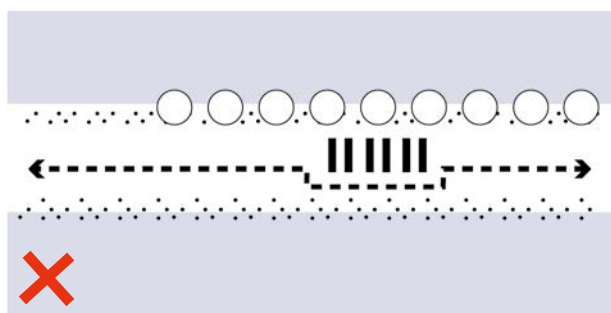
Beplanting in de richting van de kade

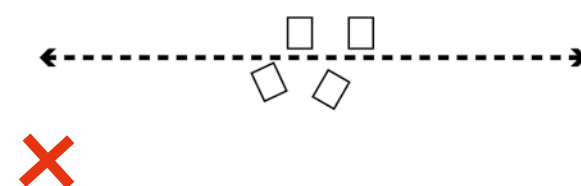
Positionering terras langs het pad

Fietsnietjes langs het pad

Afval containers etc. goed geïntegreerd en in de richting van de kade

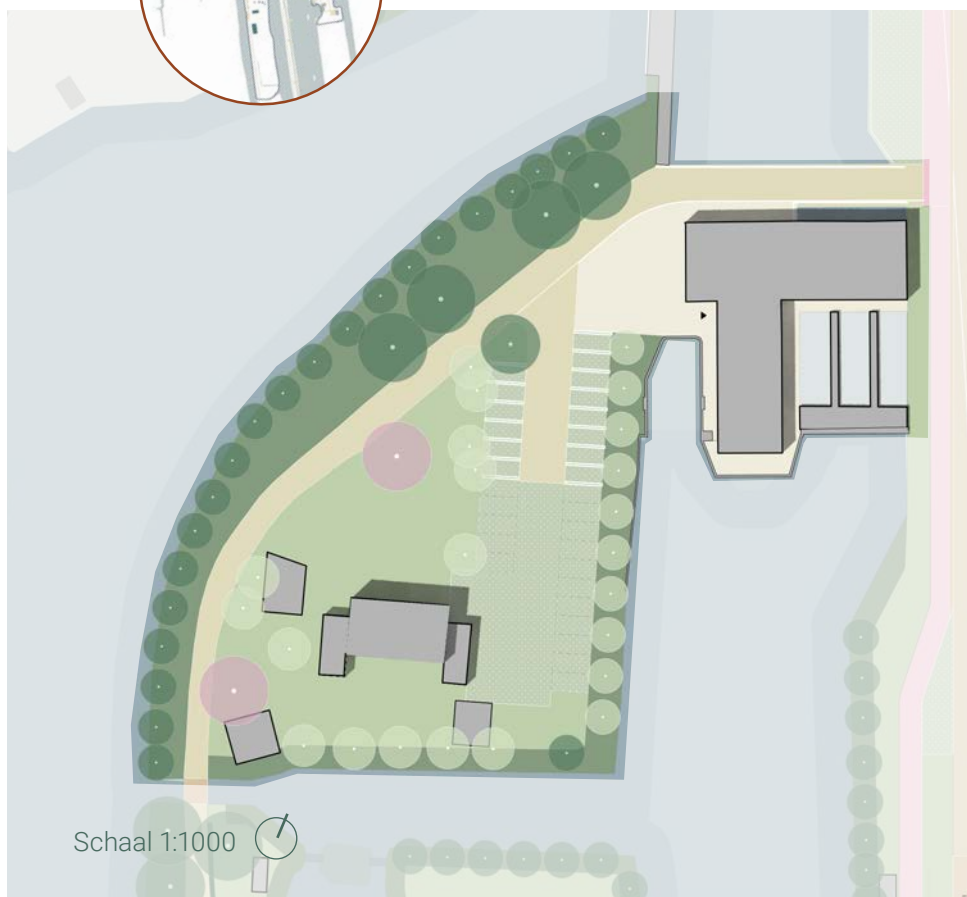

4.5 De werkeilanden

Doel

De werkeilanden zijn werkgebieden gekoppeld aan de watermachine. Met als doel het hydraulisch werkende watersysteem te beheren, controleren en te ontwikkelen.

zeer relevant

Schaal 1:1000

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

Deze gebieden blijven in gebruik als werkgebieden en maken fysiek gezien geen onderdeel uit van het bezoekersdomein van het erfgoed.

- Privégebieden worden gerespecteerd en een zekere mate van individuele expressie is mogelijk.
- De erfscheidingen van de verschillende privéterrein en dienen natuurlijk en landschappelijk ingericht te worden, bv met landschappelijke hagen.
- Scheiding tussen werk- en privégebieden en bezoekersgebied zo logisch en verzelfsprekend mogelijk vormgeven.
- Het gebied zo zuiver mogelijk houden, dus minimaal gebruik van hekken en borden. Als deze toch nodig zijn dan in de lijn van meubilair zoals in hoofdstuk 3 gedefinieerd.

● **Duurzaam toerisme:**

De werkeilanden hebben een educatieve functie

- Afleesbaar maken en begrijpelijk maken van het huidige functioneren en alles wat daarbij komt kijken.
- Als er wordt gewerkt in het gebied zo mogelijk zicht houden op de werkzaamheden en voorzien van informatie over de aard van het werk en de relatie met het erfgoed.

● **Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:**

De gebouwen zijn in lijn met de oorspronkelijke functie, 'Machinistenwoningen' dus ondersgeschikt aan de gemalen waarbij ze horen. (1)

De gebouwen vormen een stoer ensemble in lijn met de lange lijnen van de polder. (2)

De nieuw gebouwen zijn terughoudende van karakter, donker, eerlijk en eenvoudig. (3)

● **Het verhaal van de watermachine:**

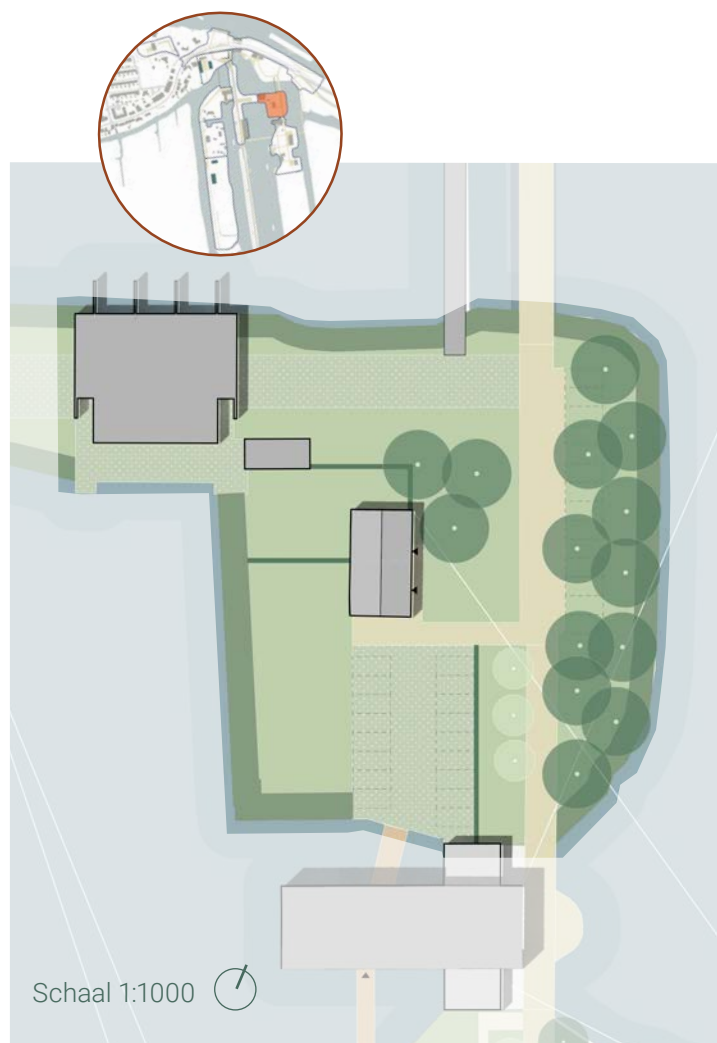
Goed functioneren van de waterinlaat gaat boven het landschappelijk karakter.

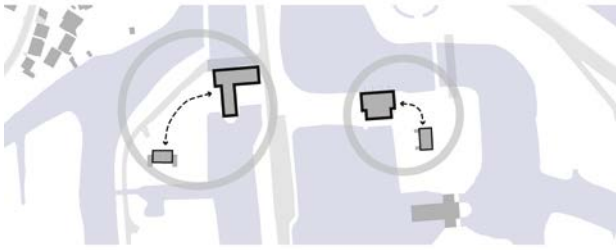
De gebouwen (o.a. gemalen) zijn hier de hoofdelementen, deze zijn optimaal zichtbaar en worden niet verstopt achter vegetatie en of andere tijdelijke elementen. (4)

● **Landschappelijke karakter:**

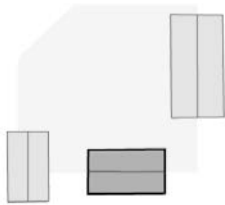
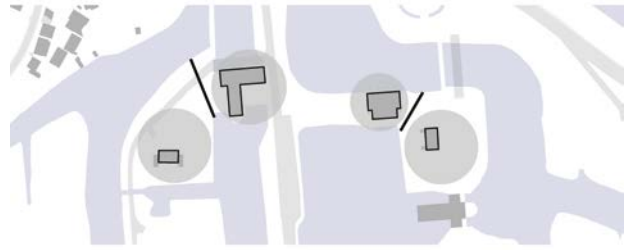
Groen blijft zo eenvoudig en zuiver mogelijk:

- Riet langs de oevers.
- Riet en bomen (knotwilgen of elzen) waar het nodig is om extra buffer te creëren en daarmee meer privacy.

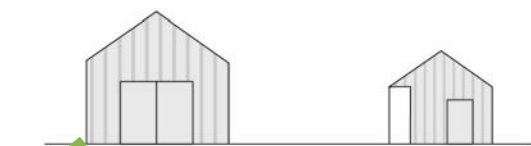
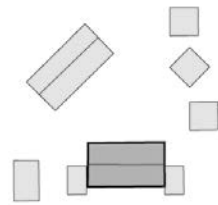

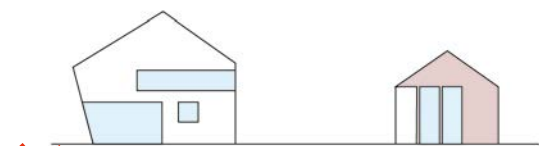
1

2

3

Zichtbaar houden van de gemalen
en het functioneren daarvan

4.6 Educatie-eiland

Doel

En landschappelijk ingericht gebied waar groepen en betalende bezoekers kunnen leren over het verhaal van Kinderdijk.

zeer relevant

Schaal 1:1000

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

De route naar de molens die langs het Educatie eiland loopt moet altijd bereikbaar zijn.

● **Duurzaam toerisme:**

De voorzieningen op het eiland en de inrichting ervan zijn gericht op het eigen maken van het verhaal van Kinderdijk. Een waterspeelplaats voor kinderen behoort hier tot de mogelijkheden. Het is een prettige luwe plek met verblijfskwaliteit. Verder passen hier functies die horen bij groepsactiviteiten, zoals picknicktafels, een speelplek en bv foodtrucks. Voor deze elementen is het essentieel ze goed in te passen, middelen hierbij zijn:

- Door de elementen te clusteren(2), in te passen (3) of te camoufleren (4).
- Ook op het educatie eiland heeft alles te maken met het verhaal van Kinderdijk, dus spelen, zitten, etc past qua materiaalgebruik bij het gebied.
- Belangrijkste aandachtspunt voor is hier zorg te dragen voor een rustig landschap en te waken voor verrommeling.

Ruimte voor evenementen

Referentie HTC campus- route groepsentree

Picnic tafels met informele sfeer

● Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:

Het wisboomgemaal is hier het hoofdelement en de rest van de gebouwde elementen is ondergeschikt. Het wisboomgemaal zal niet verstopt worden achter beplanting (1).

De inrichting direct rondom de gemalen komt primair voort uit waterstaatkundige eisen, daarbij past een utilitaire en strakke vormgeving. De machinistenwoningen horen bij de gemalen en maken deel uit van deze omgeving.

● Het verhaal van de watermachine:

Wisboomgemaal vertelt het verhaal van het waterbeheer hier optimaal. Dit gebouw staat hier optimaal in het zicht.

1

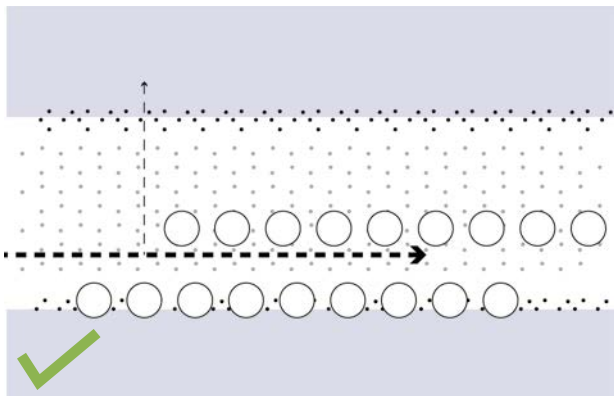
Wisboomgemaal goed zichtbaar

● Landschappelijke karakter:

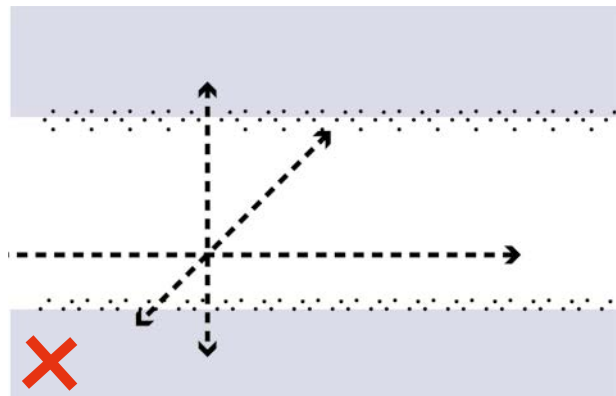
Het educatie- eiland wordt ecologisch beheerd.

Het karakter van het landschap op Overwaard continueren. De lange lijnen van de knotwilgen doortrekken waar mogelijk ook om wat schaduw te creëren.(1) Op het terrein kunnen fruitbomen toegevoegd worden om extra sfeer en karakter te brengen.

De looproute vanaf de groepsentree is zo geïnsce-neerd dat de natuur maximaal beleefd kan worden. De route naar de molens wordt geflankeerd door beplanting.

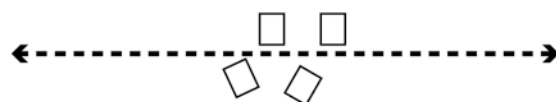
1

2

3

4

4.7 Rietsnijder-eiland

Doel

Het is een werkeiland waar gewoond en gewerkt wordt. De loonwerker heeft ook rietsnijden als werk. In de toekomst is het eiland een plek om het ambacht van rietsnijden te exploreren.

zeer relevant

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

Het ambacht op dit eiland is essentieel. Het bewerken van riet is de belangrijkste functie en moet daarom altijd gefaciliteerd worden:

- Toegankelijkheid van de gebieden.
- Voldoende ruimte om te werken op het buitenterrein, bv opslag.
- Voldoende ruimte in gebouwde voorzieningen (schuren) die het functioneren faciliteren.
- Woonfunctie van de rietsnijder waarborgen.

● **Duurzaam toerisme:**

De bezoeker is hier ondergeschikt aan de werkfunctie, hij is op bezoek bij de rietsnijder.

Referenties

● **Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:**

De functie is authentiek voor dit gebied, dat moet het leidendemotief voor dit gebied zijn.

Het gebouwensemble moet zich vormen naar de lange lijnen van de polder.

Kleinschalige schuren en opslag in het gebied, die geen historische waarde hebben, moet worden aangepakt om de verrommeling tegen te gaan.

De toe te voegen schuren zijn eenvoudige gebouwen die geen aandacht trekken en zich als vanzelf voegen in het landschap. (1)

● **Het verhaal van de watermachine:**

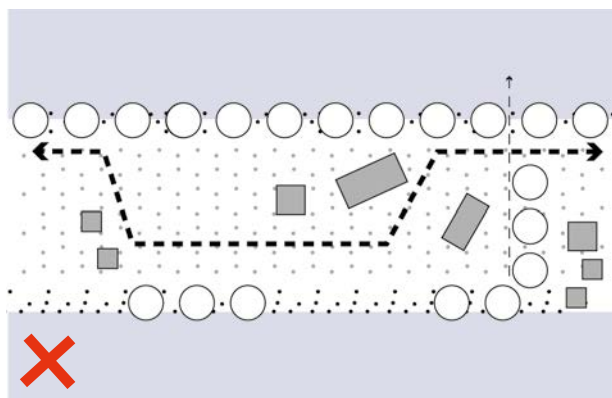
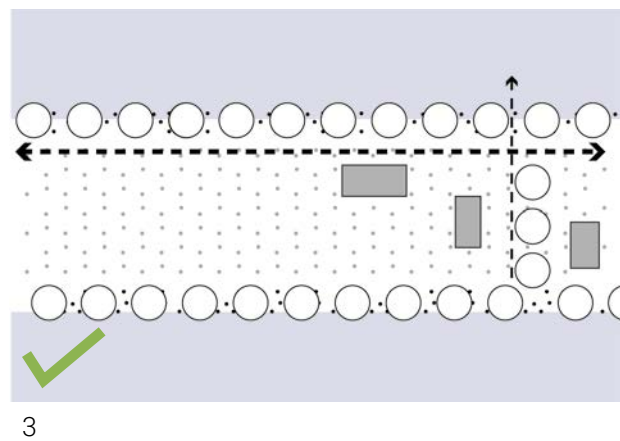
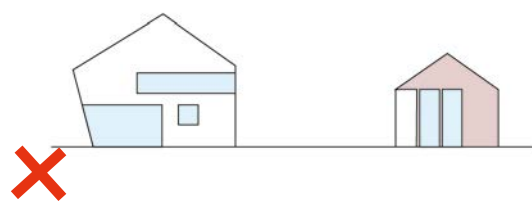
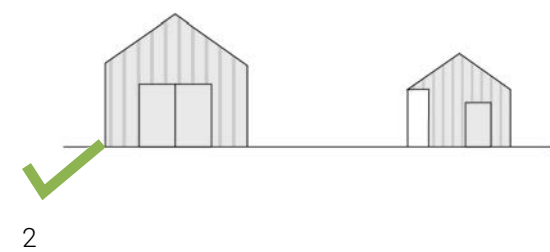
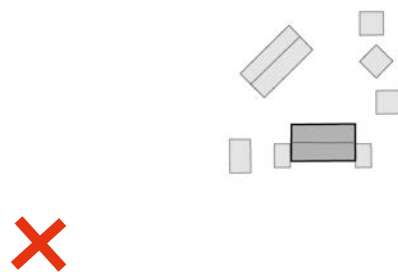
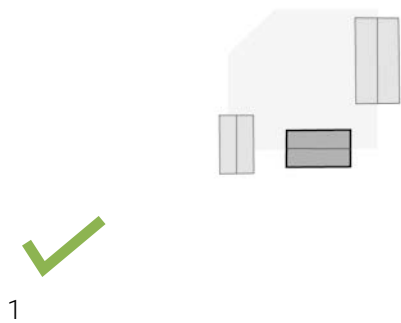
Het rietsnijden in het gebied is onderdeel van het verhaal van de watermachine in Kinderdijk, daarom is het toegankelijk maken (bv met een pontje) van toegevoegde waarde.

● **Landschappelijke karakter:**

Het gebied is relatief verrommeld en divers van karakter. Om het landschappelijke beeld rustiger te maken wordt riet en knotwilgen langs de oevers aan beide zijden voorgesteld, zodat het gebied beter ingepast wordt in het landschap. En het landschap met haar molens weer de hoofdrol kan opeisen. (3)

sfeerreferenties

4.8 Potterrein

Doel

Het doel is om een plek te creëren van en voor het dorp waarbij verschillende opgaven worden gecombineerd: het behouden van de historische scheepsbouwloods en deze geschikt maken als klusschuur voor de SWEK en dorpsbewoners samen. Het bijdragen aan vergroening met het oog op biodiversiteit en klimaatadaptatie. En een flexibele oplossing bieden voor het parkeren voor verschillende doelgroepen.

zeer relevant

Schaal 1:1000

Referenties

● **Leefbaar woon/werk gebied:**

Het terrein en de loods worden samen met bewoners en SWEK ingericht en beheerd.

- Een tiny house is hier toegestaan, het mag alleen niet groter zijn dan 30m² en het moet zelfvoorzienend zijn.
- De werkschuur dient als ontmoetingsplek en werkplek voor omwonende en de SWEK.
- Dit deelgebied hoort bij het "dorp in de luwte" daarom zijn de voorzieningen hier gericht op het dorp en niet op de bezoeker.
- Het meubilair is afwijkend van het erfgoedgebied.
- De bezoekers worden langs de Molenstraat geleid en niet langs deze plek.
- Rondom het Potterein worden heesters aangeplant om wat afstand te creëren tussen fietspad en terrein.

● **Authentiek cultuurhistorisch erfgoed:**

De scheepsbouwloods heeft een grote cultuurhistorische waarde en wordt gerenoveerd. Bouwhistorisch onderzoek gaat vooraf aan de aanpak.

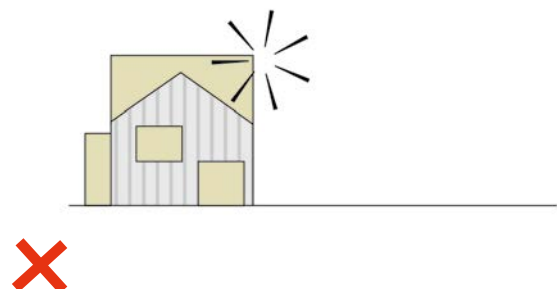
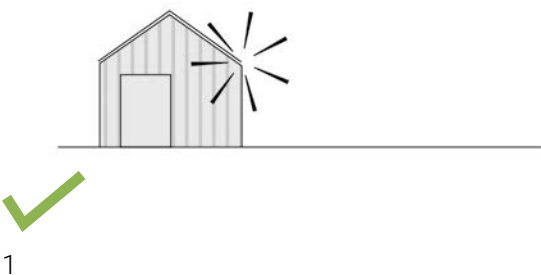
De oorspronkelijke vorm blijft intact en er worden geen aanbouwen aan het gebouw toegevoegd (1). Ingrepen zijn niet historiserend maar vormen een nieuwe tijdlaag.

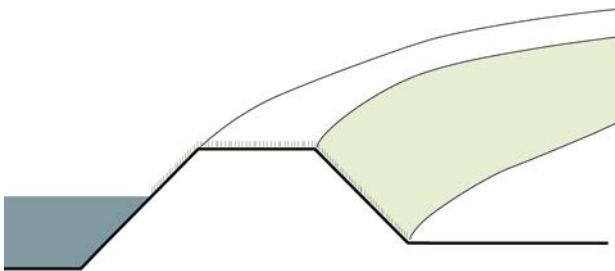

Bestaande scheepsbouwloods

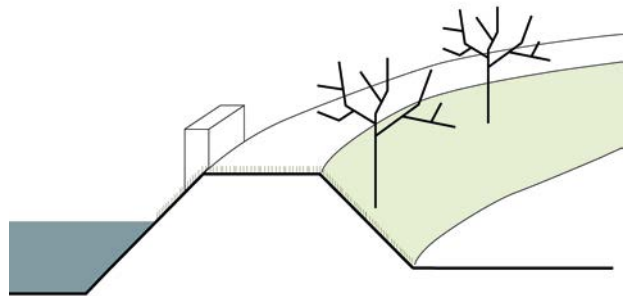

Referentie renovatie scheepsbouwloods: ingrepen zijn zichtbaar eigentijds (nieuwe tijdlaag)

2

3

● **Het verhaal van de watermachine:**

Dit gebied is geen onderdeel van het verhaal van de watermachine van Kinderdijk. De dijk heeft wel een primaire waterkerende functie.

● **Landschappelijke karakter:**

De vorm, herkenbaarheid en leesbaarheid van de dijk zijn van groot belang. Dus de continuïteit van de dijk wordt gewaarborgd (belijning, kruidenrijk gras, etc). De vegetatie op het Potterein is dorps: fruitbomen en een enkele solitaire bomen (bv noot) horen hier thuis. Daarnaast kan een pluktuin met bloemen, bessenstruiken, etc een mooie toevoeging zijn. De randen van het terrein worden met een robuuste heesterrand ingeplant. Dit is inheems plantmateriaal dat vooral naast de biodiversiteit de afscherming van de plek verzorgd (3).

Referenties

Bosch
Slabbers
SVP

Het Zand 17,
3811 GB Amersfoort
T: +31 33 470 1188
E: info@svp-svp.nl

